

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AARSPRØVEN OG AFGANGSPRØVERNE

I

HORSENS LÆRDE SKOLE

I JUNI OG JULI 1880.

1. NOGLE BEMÆRKNINGER OM UNDERVISNINGENS ORDNING I DEN LÆRDE SKOLE. AF OVERLÆRER C. IVERSEN.
 2. SKOLEEFTERRETNINGER. VED REKTOR O. FIBIGER.
-

HORSENS.

FOGHS BOGTRYKKERI.

1880.

I.

NOGLE BEMÆRKNINGER

OM

UNDERVISNINGENS ORDNING I DEN LÆRDE SKOLE.

AF

OVERLÆRER C. IVERSEN.

Den gennemgribende Forandring i den lærde Skoles Organisation, der indførtes ved Skoleloven af 1871, har saa lidt formaaet at tilfredsstille de forskjellige Ønsker, at den lærde Skole tvertimod, lige siden Loven udkom, uafbrudt har levet under Trykket af permanente Reformbestræbelser. Denne Tilstand er ikke heldig for Skolen, men da en Skolelov som den af 1871, der saa umiskjendeligt bærer Præg af Kompromis og Hastværk, aldrig vil kunne skaffe Skolen Ro, bliver en Forandring nødvendig. Da bratte Overgange imidlertid altid ere uheldige, maa man, naar der bliver Tale om en Forandring i det Bestaaende, saameget som muligt søge at knytte det Nye til det Gamle, efter at man først har udfundet, paa hvilke Punkter der skal reformeres. I dette Tilfælde, hvor der er Tale om en Forandring i den bestaaende Skoleordning, vil det være meget let at knytte det Nye til det Gamle, thi det Nye vil især komme til at bestaa i at gjenoprette, hvad der er kuldkastet, i at lægge til, hvad der er skaaret bort. Denne Sag har været drøftet saa ofte, at det maaske kunde synes overflødigt at tale yderligere derom, tilmed da Udsigten til at faa noget gennemført ad

Lovgivningens Vej synes at være ringe; men en Skolemand, der har Interesse for den lærde Skole og dens Undervisning, vil aldrig kunne arbejde med Tilfredsstillelse under den nuværende Ordning, og han vil derfor uden at trættes vedblive at paapege Manglerne, indtil det gaar op for den almindelige Bevidsthed, at der er begaaet en Uret mod den lærde Skole. Og selv om det skulde blive vanskeligt at faa noget sat igjennem ad Lovgivningens Vej, kan der dog maaske gjøres noget ad Administrationens Vej, thi at Kultusministeren har Øje for Manglerne, viser det Cirkulære, hvori han ifjor paa lagde Skolerne at afgive Betænkning om adskillige Punkter i den nugældende Skoleordning.

De to mest karakteristiske Punkter i Loven af 1871, Nedlæggelsen af de to nederste Klasser og Tvedelingen, ere tillige Lovens svageste Punkter. Det er paa dem, man maa henvende sin Opmærksomhed. Men disse to Punkter staa atter i Forbindelse med hinanden indbyrdes, og en Reform i det ene vil medføre Muligheden af en Forbedring i det andet. En Udvidelse af Skolen forneden er Hovedsagen, og derom skal der først tales.

Da de nederste Klasser nedlagdes, blev den lærde Skole løsreven fra enhver Forbindelse med alle andre Undervisningsanstalter og stod i nogle Aar aldeles isoleret. Den Forbindelse mellem den lærde Skole og Almueskolen, der strax efter kom paa Tale, blev ikke til Virkelighed og vil aldrig blive til Virkelighed, naar den lærde Skole vil paa byrde Almueskolen et Arbejde, som den selv alene

kan udføre; thi saalænge den lærde Skole kræver Kundskab i fremmede Sprog ved Optagelsen i nederste Klasse, vil der vedblive at være en dyb Kløft mellem den lærde Skole og Almueskolen. At en Forbindelse mellem den lærde Skole og Almueskolen imidlertid ikke blot er ønskelig, men netop er det Maal, man bør have for Øje i enhver Skolereform, er en afgjort Sag, thi alle Landets Undervisningsanstalter bør bringes i organisk Forbindelse med hverandre, saaledes at det bliver muligt for de lavere Samfundslag at komme op og blive paavirkede af den højere Dannelse, hvortil der netop i vore Tider har begyndt at røre sig en stærk Trang. Denne Trang bør Staten imødekomme, thi Staten har den Pligt at sørge for alle sine Borgeres Undervisning og Opdragelse, men denne Pligt har Staten ikke opfyldt. Den har nemlig kun een Anstalt, hvor der er Adgang til højere Dannelse, og dette er netop den lærde Skole. Men Staten har ikke blot vanskeliggjort Adgangen til den lærde Skole ved en stadig Forhøjelse af Skolepengene, men ogsaa næsten umuliggjort den for Ubemidlede, idet den har indrettet Skolen saaledes, at de Disciple, der skulle optages i nederste Klasse, naar de udgaa fra Almuen, navnlig fra Landalmuen, kun ved en meget kostbar Privatundervisning kunne erhverve sig de dertil fornødne Kundskaber.

Da nemlig den lærde Skoles Undervisnings-Kursus nu kun indbefatter 6 Aar, maa man allerede ved Optagelsen i nederste Klasse (og det er udtrykkeligt paalagt Rektorerne at være nøjeseende

dermed) sikre sig, at de Kundskaber, Disciplene medbringe, ere tilegnede paa en saadan Maade og i en saadan Form, at der strax kan bygges videre derpaa. Der maa derfor stilles strænge Fordringer til Nøjagtighed, Klarhed og Præcision i Tanke og Tale, og en Undervisning, der er baseret paa og gennemført efter disse Principer og med disse Fordringer for Øje, er det vanskeligt at skaffe en Dreng udenfor den lærde Skole.

At dette virkelig forholder sig saaledes, viser den Kjendsgjerning, at det strax, efter at de nederste Klasser vare nedlagte, blev nødvendigt, navnlig i de mindre Byer, at oprette Forberedelsesskoler til den lærde Skole, og disse Skolers betydelige Frekvents viser, at Trangen endnu er tilstede. Men skjøndt der ved disse Skoler ganske vist tildels er afhjulpet et Savn, kan man dog ikke slaa sig til Ro ved den Tanke, at Forholdet er som det bør være. Thi disse Skoler kunne ikke tilfredsstille de Krav, der stilles til dem, da de hemmes i deres Virksomhed, dels ved det indskrænkede Lokale, som de i Almindelighed maa lade sig nøje med, og dels ved Mangel paa Lærerkræfter, eftersom det jo for det meste er den lærde Skoles Lærere, der maa holde dem i Gang. Følgen af disse forskjellige Vanskeligheder bliver den, at den Frihed, der i Loven er givet til at optage Disciple i nederste Klasse med det fyldte 11te Aar, medens Loven selv fastsætter Normalalderen til det fyldte 12te Aar, bliver benyttet i større Udstrækning, end det er tjenligt; thi selv om en flink Discipel, trods sin unge Alder, kan

tilfredsstillende Fordringerne i de nederste Klasser ved stor Flid og Agtpaagivenhed, vil dog hans Umodenhed i Almindelighed blive følelig i de højere Klasser, hvor der kræves større Selvstændighed i Arbejdet.

Har altsaa den ledende Tanke ved Nedlæggelsen af de nederste Klasser været den, at den elementære Undervisning ikke var af større Betydning, end at den godt kunde overlades til privat Omsorg, saa have Kjendsgjæringer vist, at denne Forudsætning var falsk.

Maaske har man ogsaa ment, at der kunde spares noget ved en Beskjæring af Skolerne. Men ogsaa i denne Henseende har man ikke betragtet Sagen paa rette Maade, thi Staten kunde nu ganske vist endog have Fordel af at optage de forskjellige Forberedelsesskoler i den lærde Skole, og hvis den vilde nedsætte Skolepengene i Lighed med hvad der betales i Forberedelsesskolerne, vilde den sikkert kunne gjøre Regning paa en stærk Tilgang.

Det vil altsaa være i alle Parters velforstaaede Interesse, at de nedlagte Klasser gjenoprettes, men skulde det ikke lykkes at faa dem begge, vilde der dog være vundet meget ved at faa den ene.

Denne Forøgelse med en Klasse vil medføre flere Fordele, navnlig med Hensyn til Delingen.

Selve Delingen er urigtig, thi den medfører en Splittelse og en Ensidighed i Undervisningen, der ikke kan forenes med Begrebet almindelig Dannelse, og Delingspunktet falder paa et uheldigt Sted. Dette bør altsaa forandres.

Den Omstændighed, at en Discipel allerede ved Indtrædelsen i 3die Klasse, altsaa i en Alder af

13—14 Aar, skal gjøre et saa betydningsfuldt Valg, er meget uheldig, thi Ingen vil vel driste sig til saa tidligt at afgjøre, hvorvidt paagjældende Discipel med Frugt kan gaa den mathematiske Vej. Da det er Græsken, der volder Vanskeligheden, maa dette Sprog fjernes fra Mellemlasserne. Som Skolen nu er indrettet, bliver der imidlertid kun 2 Aar at læse Græsk i, hvilket er aldeles utilstrækkeligt; kunde man derimod faa 3 Aar, kunde Undervisningen i Græsk dog give et antageligt Udbytte. Dette kan ske, naar en Klasse lægges til forneden, thi sættes Delingspunktet saa ligesom nu ved Udgangen af 4de Klasse, bliver der endnu 3 Aar tilbage. Ved at faa 3 Aar efter Delingspunktet, vil der ogsaa kunne vindes saamegen Tid, at det kan blive muligt at tilfredsstille Fordringerne i Fransk. Desuden bør der skaffes Plads til Religion som et fast Fag, og den mathematiske Undervisning bør ikke standse ved Udgangen af 4de Klasse som nu. Alt dette bliver muligt ved den af mig foreslaaede Ordning. Men ogsaa for Mellemlasserne vil denne Forandring medføre Fordele. De to Realexaminer bør nærmes mere til hinanden, og alle de Grene af Undervisningen, der ikke ere bestemte til at føres videre, bør afsluttes paa samme Punkt. Herved vil det blive muligt, at de Disciple, der ikke skulle studere, kunne faa en Afslutning paa deres Uddannelse og dog ved Konfirmationsalderen (det 15de Aar) træde ud i Livet og tage fat paa deres Gjerning der, hvortil de ofte blive mindre oplagte ved at fortsætte deres Skolegang udover Konfirmationsalderen.

Til Slutning skal jeg blot bemærke, at hele denne Tanke ingenlunde er ny, — den er f. Ex. fremsat af Prof. Pio, og den svenske Skoleordning gaar i samme Retning —; jeg har blot villet fremsætte den i en bestemt Form, for at man ved en mulig Diskussion kan have et bestemt Grundlag. Selv om der vil kunne tvistes om Enkelthederne i dette Forslag, tror jeg dog, at Grundtanken er sund, og at en Skoleordning paa denne Basis vil fjerne mange af de Ulemper og Ensidigheder, der findes ved den nuværende Ordning; men det hviler ganske paa den Forudsætning, at mindst een Klasse føjes til forneden.

II.

EFTFRRETNINGER

OM

HORSENS LÆRDE SKOLE

FOR SKOLEAARET 1879—80.

VED

O. FIBIGER.

I. Examiner.

1. **Aarsprøven 1879** afholdtes fra den 2den til den 11te Juli inklusive i Overensstemmelse med det i forrige Aars Program meddelte Schema. Efter tilendebragt Prøve opflyttedes i 6te Klasse fra 5te Klasse 3 Disciple; i 5te Klasse opflyttedes fra 4de studerende Klasse 3 Disciple; i 4de studerende Klasse opflyttedes fra 3die studerende Klasse 5 Disciple; i 4de Realklasse opflyttedes fra 3die Realklasse 3 Disciple; i 3die studerende Klasse opflyttedes fra 2den studerende Klasse 7 Disciple; i 3die Realklasse opflyttedes fra 2den Realklasse 3 Disciple; i 2den studerende Klasse opflyttedes fra 1ste studerende Klasse 13 Disciple; i 2den Realklasse opflyttedes fra 1ste Realklasse 7 Disciple.

2. **Afgangsprøven for studerende Disciple 1879.** I Overensstemmelse med det af Ministeriet Skolen tilsendte Schema af 15de Maj f. A. foretoges den skriftlige Prøve her, ligesom ved de andre lærde Skoler, den 16de og 17de Juni. Den mundtlige Prøve afholdtes i den i forrige Aars Program angivne Orden.

Opgaverne til den skriftlige Prøve vare følgende:

1. **Udarbejdelse i Modersmaalet I** (bunden Opgave): Den nordamerikanske Frihedskrig og dens Følger.

2. **Udarbejdelse i Modersmaalet II** (fri Opgave): Hvad gjør et Folk livskraftigt indadtil og stærkt udadtil?

3. **Oversættelse fra Latin paa Dansk:**

Si consideret aliquis universam mundi administrationem, intelliget profecto, quam vera sit sententia Stoicorum, qui aiunt, nostri causa mundum esse constructum. Omnia enim, quibus constat quæque generat ex se mundus, ad utilitatem hominis accommodata sunt. Homo igne utitur ad calefaciendum et lucendum, ad coquendos cibos ferrumque fabricandum; utitur fontibus ad potum et ad lavacra, fluminibus ad agros irrigandos terminandasque regiones; utitur terra ad percipiendam fructuum varietatem, collibus ad vineta, planis ad segetem; utitur mari non solum ad commercia, verum etiam ad ubertatem omnis generis piscium. Quod si his elementis utitur, quibus est proximus, non est dubium, quin et coelo utatur, quoniam et coelestium rerum officia ad fertilitatem terræ, ex qua vivimus, temperata sunt. Sol irrequietis cursibus orbis annuos conficit et aut oriens diem promit ad laborem aut occidens noctem terræ inducit ad requiem et tum abscessu longius ad meridiem tum accessu propius ad septentrionem hiemis et æstatis vicissitudines facit, ut et hibernis humoribus terra pinguescat et æstivis caloribus fruges mitescant. Luna quoque, nocturni temporis gubernatrix, amissi ac recepti luminis vicibus menstrua spatia moderatur et cæcas tenebris noctes fulgore claritatis suæ illustrat, ut opera humana sine labore ac molestia confici possint. Astra etiam cetera vel ortu vel occasu suo certis stationibus opportunitates temporum subministrant. Quin et mutas animantes in usum hominis a deo factas intelligimus, partim ad cibos partim ad vestitum partim ad operum auxilia. Sed Academici contra Stoicos disserentes solent quærere, cur, si deus omnia hominum causa fecerit, etiam multa contraria et inimica et pestifera nobis reperiantur quum in mari tum in terra. Quibus breviter responderi potest in hunc modum: Proposuit deus homini et bona et mala, quia sapientiam ei dedit, quæ tota fere in discernendis malis ac bonis sita est. Neque enim potest quisquam eligere meliora et scire, quid bonum sit, nisi sciat idem reiicere ac vitare, quæ mala sunt. Invicem sibi connexa sunt, ut sublato alterutro utrumque tolli sit necesse.

Irrequietus, rastlos.

4. Fransk Stil:

Den 15de August 778 tildrog der sig i en lille Dal i Pyrenæerne, som endnu den Dag i Dag er bekjendt under Navnet Roncevaux, et frygteligt Drama, som i flere Aarhundreder skulde begejstre alle de kristne Nationers Digtere. Historien fortæller os, at Frankernes Konge, Karl den Store, kom tilbage fra et Tog til Spanien. I hans Bagtrop befandt sig alle Høvidsmændene for hans Hær og hele Blomsten af hans Hof. Den store Hær var passeret uden Uheld. Men pludselig i det Øjeblik, hvor Bagtroppen ankom i et snevert Pas, lod en forfærdelig Støj sig høre i de tykke Skove, hvormed denne Del af Pyrenæerne endnu er bedækket. Tusinder af Folk kom ud derfra og kastede sig over Karls Soldater. Det var Baskerne, hvem Haabet om et stort Bytte fristede, og som desuden, ligesom alle Bjergboere, ikke holdt af, at man saaledes krænkede deres Bjerge. De trængte Frankerne ned i den lille Dal, som er ganske i Nærheden, for at gjøre sig den Glæde at nedhugge dem. Og i Virkeligheden nedhuggede de dem lige til den sidste. Det er saaledes, at hin Roland døde, hvem Sagnet mere og mere har gjort til Midtpunktet i hele denne Fortælling og til Helten i hele dette Drama. Blandt de Digte, som ere blevne helligede denne Helts Ære, er intet berømttere end Rolands-Kvadet. Vi kjende ikke dets Forfatter, men man kan ikke tvivle paa, at det er blevet forfattet af en Mand fra Normandiet henimod Slutningen af det ellefte Aarhundrede.

Den 15de August 778 skrives helt ud med Bogstaver.
 — Bagtrop, arrière-garde — Blomst, élite. — Pas, passage.
 — Bjergboer, montagnard. — trænge ned, précipiter. —
 gjøre, udtr. give. — nedhugge, égorger. — Sa'gn, légende. —
 hvem — har gjort til, udtr. af hvem — har gjort. — Kvad,
 chanson. — Mand fra Normandiet, normand.

I Bedømmelsen af Prøverne deltog i Forening med Skolens Lærere d'Hrr. Docent. Dr. phil. Gertz i danske Udarbejdelser, Latinsk Version, Latin og Oldnordisk; Professor Sick i Fransk og Fransk Stil samt Græsk; Professor, Dr. phil. Steen i Naturlære, Engelsk og Tydsk; Adjunkt Fraas i Historie.

Prøvens Udfald ses af følgende Liste:

Afgangsprøven 1879.

	Udarbejdelse i Modersmaalet. I. Fri Opg.	Udarbejdelse i Modersmaalet. II. Bunden Opg.	Oldnordisk.	Fransk.	Tydsck.	Engelsck.	Historie.	Latin, skriftlig.	Latin, læst Pensum.	Latin extempore.	Græsk.	Naturlære.	Hoved-karakter.	Points.
opt. i 5. Kl. 1 ^o 76, 20 Aar gl.	Mg.	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Ug. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	"	Mg. $\frac{+}{+} \frac{1}{3}$	Mg. $\frac{+}{+} \frac{1}{3}$	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Mg.	G. $\frac{+}{+} \frac{1}{3}$	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Første Karakter.	94
opt. i 2. stud. Kl. 1 ^o 73, 19 A. gl.	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	G. $\frac{+}{+} \frac{1}{3}$	"	G.	Mg.	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	G.	G.	G.	Anden Karakter.	83
opt. i dav. 3. stud. Kl. 1 ^o 72, 18 A. gl.	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Mg.	G.	Mg.	"	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	G. $\frac{+}{+} \frac{1}{3}$	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	G.	Tg. $\frac{+}{+} \frac{1}{3}$	Anden Karakter.	80
opt. i 5. Kl. 1 ^o 77, 18 Aar gl.	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Mg.	Mg.	Tg. $\frac{+}{+} \frac{1}{3}$	"	G. $\frac{+}{+} \frac{1}{3}$	G. $\frac{+}{+} \frac{1}{3}$	G. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	G. $\frac{+}{+} \frac{1}{3}$	G. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	G.	G.	Tredie Karakter.	59
P. N. Hørlük (Privatist).	Mg.	Mg. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Mg.	Mg.	"	Mg.	Tg. $\frac{+}{+} \frac{1}{3}$	G. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	G. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Tg.	G.	G. $\frac{-}{+} \frac{1}{3}$	Anden Karakter.	67

*) Denne Discipel havde, efterat være optaget i Skolens daværende 4de Realklasse under 15de August 1872, i 1875 bestaaet Realfangsprøven af højere Grad med 67 Points (s. Program for 1876, p. 21), og blev paa ny optaget som studerende Discipel under ovenfor angivne Datum.

3. **Realafgangsprøven af højere Grad.**
Til denne Prøve havde i dette Aar ingen Discipel indstillet sig.

4. **Realafgangsprøven af lavere Grad.**
Til denne Prøve havde med Skolens Samtykke indstillet sig én Discipel af 3die Realklasse. Den skriftlige Prøve med Undtagelse af Prøveskriften og Prøvetegningen, der vare udførte før Examen, foretoges den 30te Juni og den 1ste Juli. Den mundtlige Prøve afholdtes i Forbindelse med Skolens Aarsprøve i Tiden fra den 2den til den 11te Juli.

Opgaverne til den skriftlige Prøve vare følgende:

1. **Udarbejdelse i Modersmaalet I** (bunden Opgave): Avstrallandet og dets ejendommelige Dyr- og Planteverden.

2. **Udarbejdelse i Modersmaalet II** (fri Opgave): Skildring af en Folkefest.

3. **Regning I:** En Skov holder 6000 Favne Træ og voxer i et Aar $3\frac{1}{2}$ Procent. Ved Aarets Slutning hugges $1\frac{15}{16}$ Procent af den, og Omkostningerne herved ere 3 Kroner for hver Favn samt Skovfogdens Løn, der er 400 Kroner. Transporten til Stedet, hvor Brændet sælges, udgjør 58 Procent af de alt nævnte Udgifter. Naar nu Brændet sælges saaledes, at en Trediedel koster 28 Kroner og Resten $28\frac{1}{2}$ Krone Favnen, hvad tjener da Skovejeren?

4. **Regning II:** Hvad vejer en Kugle, hvis Radius er $8\frac{1}{2}$ Fod, naar hver Kubiktomme vejer 49 Kvint, og hvad koster det at forgylde den, naar hver Kvadrattomme koster 1 Krone 25 Øre? Hvad vilde der endvidere være udkommet, hvis den Sum, Forgyldningen koster, var bleven sat paa Rente og Rentes Rente i 10 Aar til $4\frac{1}{2}$ Procent?

I Bedømmelsen af Prøverne deltog i Forening med Skolens Lærere d'Hrr. Pastor Plesner i Historie, Ritmester v. Jepsen i Geografi, Godsforvalter

Aae i Mathematik, Hospitalsforstander Faber i Naturhistorie, Postmester Friis i Tydsk.

Prøvens Udfald ses af følgende Liste:

H. G. Bentzen, opt. i 2. Realkl. 1 ^s 77, 15 A. gl.		Disciplens Navn.
	G.	Dansk.
	G.	Dansk Stil.
	Mg.	Historie.
	Mg.	Geografi.
	G.	Arithmetik med prakt. Regning.
	Mg.	Geometri.
	Mg.	Tydsk.
	Mg.	Naturhistorie.
	Mg.	Skrivning og Tegning.
	57	Points.
	Bestaaet.	Prøvens Udfald.

5. Fjerde Klasses Aarsprøve 1879. Den skriftlige Del af denne Prøve afholdtes i Overens-

stemmelse med det fra Ministeriet oversendte Schema af 15de Maj f. A. den 16de og 17de Juni; den mundtlige Prøve foretoges i Forbindelse med Skolens Aarsprøve i Tiden fra den 2den Juli til den 11te Juli i den i forrige Aars Program angivne Orden. I Bedømmelsen deltog i Forening med Skolens Lærere d'Hrr. Professor Sick i Latin (skriftlig og mundtlig), Pastor Plesner i Græsk, Overkrigskommissær Børgesen i Fransk, Toldkasserer Lorenzen i Tydsk, Herredsfoged Muus i Historie, Adjunkt Fraas i Geografi, Professor, Dr. phil. Steen i Arithmetik og Geometri, Justitsraad Helms i Naturhistorie.

De af Ministeriet sendte Opgaver til de skriftlige Prøver vare følgende:

1. **Udarbejdelse i Modersmaalet:** De vigtigste Polardyr paa Land og i Vand og deres Betydning.

2. **Latinsk Stil:** Efter at Kodrus var død 1068 før Kristi Fødsel, var der ingen Konge i Athen. Statens Styrelse blev overdraget Øvrighedspersoner, men den havde endnu ingen Love. Da der derfor ikke var Fred mellem Borgerne, og Staten plagedes af Uenighed, gav Draco Athenenserne Love i Aaret 624; men disse Love vare saa strenge, at Folket sagde, de vare skrevne med Blod, og tredive Aar senere blev Solon, en Mand af stor Retsindighed og en af Statens Archonter, udnævnt til at grundlægge ligesom en ny Stat ved Love. Han udmærkede sig ved en saadan Visdom og et saa stort Maadehold, at han blev baade Almuen og Raadet kjær. Hvor berømte Solons Love vare over hele Grækenland og i Italien have mange Skribenter fortalt. Deres Rygte naaede endog til Rom, hvor Folket besluttede at sende Gesandter til Athen for at lære disse Love at kjende. Dog var der kun en ringe Lighed mellem dem og de Love, som Decemvirerne efter disse Gesandters Tillagekomst skreve i Rom, og som bleve kaldte de tolv Tavlers Love.

Styrelse, administratio. — Øvrighedsperson, magistratus. — plage, vexare. — Retsindighed, justitia. —

grundlægge, condere. — ligesom, velut. — Raadet, senatus. — Skribenter, scriptores. — naa, pervenire.

3. Arithmetisk Opgave:

1. 840 Tønder Korn kjøbes à 10 Kr. 50 Ø. og sendes med $4\frac{1}{6}$ Procents Omkostninger til Norge; $\frac{1}{8}$ af Kornet fordærvs af Søvand og sælges for 5 Kr. pr. Tønde. Resten sælges saaledes, at der tjenes $7\frac{1}{2}$ Procent paa hele Handelen. Hvad er da hele Partiet solgt for? Hvor meget er der betalt for 1 Tønde af det ufordærvede Korn?

2. Hvorledes kan man af en given Proportion danne nye Proportioner ved Addition og Subtraktion af Leddene?

Sætningen bevises og anvendes dernæst paa følgende Opgaver:

a. Tallet 1000 deles i to Dele, hvis Forhold er som $\sqrt{3}$ til $\sqrt{2}$. Delene findes med en Nøjagtighed af 0, 1.

b. Ligningen

$$\frac{x + a}{b - x} = \frac{x - b}{a - x}$$

opløses med Hensyn til x , og det fundne Udtryk prøves ved Indsættelse i Ligningen.

c. Af Ligningen

$$\frac{\log. ax}{\log. bx} = \frac{\log. x}{\log. b}$$

findes $\log. x$, og Udtrykkets Rigtighed prøves.

4. Geometrisk Opgave:

I Siden AB af Trekanten ABC er der givet et Punkt M . Trekanten MBC afskjæres og erstattes ved en anden MCN , lige saa stor, saaledes at der dannes en ny Trekant AMN lige stor med ABC .

I Siden AB af Trekanten ABC er der givet to Punkter L og M . Trekanten MBC erstattes ved en anden lige saa stor MNC , og LAC ved en anden lige saa stor, LNC , saaledes, at der dannes en ny Trekant LMN , lige saa stor som ABC .

2. I en Cirkel med Radius r er indskrevet en regelmæssig Tolvkant. Man skal finde demnes Side, Diagonalerne fra samme Vinkelspids til alle de øvrige og Arealet af det af Tolvkantsiden afskaarne Segment (Afsnit).

3. I en Cirkel med Radius 10 Alen er givet Buen AB , 8 Alen lang, Buen CD , 12 Alen lang. Korderne AC og BD skjære hinanden i et Punkt O indenfor Cirkelperiferien. Hvor mange Grader, Minuter og Sekunder indholder Vinklen AOB ?

Prøvens Udfald vil ses af følgende Liste:

Disciplenes Navne.	Retning.	Dansk Stil.	Tyds.	Fransk.	Latin (mundt. og skriftl.)	Græsk.	Historie.	Geograph.	Naturhistorie.	Arithmetik.	Geometri.	Samlet Pointstal.	Pointstal i de afsluttede Fag.
1. H. F. G. Bülow.	spr.-hist.	Mg. ÷	Ug. ÷	Mg.	Mg.	Mg. ÷	Ug. ÷	Ug.	Ug.	Ug.	Ug.	81	40
2. C. A. Grumme.	spr.-hist.	G. +	Mg. +	Mg. +	Mg. ÷	Mg.	Mg.	Mg. ÷	Mg. ÷	G. +	Tg. +	68	28
3. S. L. C. Müller.	spr.-hist.	Mg. ÷	G. +	Mg. ÷	G.	G.	Mg.	G.	G. +	G. ÷	G.	60	25
4. M. L. Iversen.	spr.-hist.	Mg. ÷	G. +	Mg.	G. +	Mg. ÷	Mg.	G.	Mg. ÷	G. +	G. ÷	64	26
5. E. J. Vestergaard. (Privatist.)			G. ÷		Stiftl. G. ÷			Mg. +	Mg.	Mg. ÷	G. ÷		28

6. Halvaarsprøven afholdtes den 20de og 22de December (skriftlig) og fra den 8de til den 13de Marts (mundtlig). Den skriftlige Prøve bestod i Dansk Stil (en fri og en bunden Opgave), Latinsk

Version og Fransk Stil for 6te og 5te Klasse; Dansk Stil, Latinsk Stil, Fransk Version og Matematik for 4de studerende Klasse; Dansk Stil, Engelsk Version, Tydsk Stil og Matematik for 4de Realklasse; Dansk Stil, Latinsk Stil og Version samt Matematik for 3die studerende Klasse; Dansk Stil, Tydsk Stil, Fransk Version og Matematik for 3die Realklasse; Dansk Stil, Latinsk Stil, Fransk Version og Matematik for 2den studerende Klasse; Dansk Stil, Tydsk Stil og Version, Fransk Version samt Matematik og praktisk Regning for 2den Realklasse; Dansk Stil, Latinsk Stil og Version, Fransk Version og Regning for 1ste studerende Klasse; Dansk Stil, Tydsk Version, Fransk Version og Regning for 1ste Realklasse. Gjenstandene for den mundtlige Prøve, ved hvilken Rektor ene var Censor, vare i 6te Klasse Fransk, Historie og Naturlære, i 5te Klasse Latin og Fransk; i 4de studerende Klasse Latin og Tydsk; i 4de Realklasse Tydsk; i 3die studerende Klasse Latin, Græsk og Fransk; i 3die Realklasse Fransk, Tydsk, Geografi, Matematik og Naturlære; i 2den studerende Klasse Latin og Fransk; i 2den Realklasse Dansk, Fransk, Geografi, Historie og Matematik; i 1ste studerende Klasse Latin og Historie; i 1ste Realklasse Engelsk og Historie.

II. Disciplene.

Ved Afslutningen af forrige Aars Beretning var Discipeltallet 62. Af disse bleve foruden de

fornævnte 4 studerende Disciple og 1 Realdiscipel, der efter bestaaet Afgangsprøve afgik fra Skolen, endnu 9 andre udmeldte af Skolen, dels før det nye Skoleaars Begyndelse, dels i Løbet af samme, nemlig S. L. C. Müller af 4de studerende Klasse, V. Bech af 4de Realklasse, E. Klintrup af 3die Realklasse, C. C. Nielsen af 2den studerende Klasse, V. C. R. v. Jepsen, C. M. Bøegh, C. F. Fremming og H. C. Bjerregaard af 2den Realklasse, O. V. Olsen af 1ste studerende Klasse; en Discipel i 1ste Realklasse, H. C. J. Hansen, afgik ved Døden den 31te Januar. Derimod ere 25 nye Disciple optagne, saa at Skolen, hvis største Discipeltal i Aar har været 76, for Tiden tæller 72 Disciple (45 indenbyes, 27 udenbyes), der efter Censuren for Maj Maaned ere ordnede i de forskjellige Klasser, saaledes som efterstaaende Fortegnelse udviser. Ved de nyoptagne Disciples Navne er tilføjet Fødselsdag og Fødselsaar samt i Parenthes Fædrenes Stilling og Opholdssted.

VI. Klasse.

1. J. M. Kjer. — 2. I. U. Iversen. — 3. C. V. Fischer. — 4. C. I. Linnemann.

V. Klasse.

1. C. S. M. Dabelsten-Jensen. — 2. H. F. G. Bülow. — 3. F. A. Bech. — 4. C. A. Grumme. — 5. M. L. Iversen. — 6. F. C. Winge.

IV. stud. Klasse.

1. H. Ostenfeld. — 2. E. Holm. — 3. O. E. Moe. — 4. M. Plesner. — 5. G. Winge.

IV. Realklasse.

1. H. C. Kraul. — 2. C. H. Holm.

III. stud. Klasse.

1. J. V. Østerberg. — 2. A. E. T. Dolberg. — 3. O. Pedersen. — 4. O. Helms. — 5. H. M. Wittrup. — 6. A. C. E. A. Poulsen. — 7. F. V. Black. — 8. J. J. Nathansen. — 9. H. C. Faber.

III. Realklasse*).

1. J. Helms. R. — 2. S. C. Hansen. R. — 3. J. D. S. Hoé. r.

II. stud. Klasse.

1. A. S. Ostenfeld. — 2. H. P. J. Siboni. — 3. T. Holm. — 4. L. B. G. G. de Serène d'Aqueria. — 5. K. K. Petersen. — 6. M. Nielsen. — 7. H. Heide. — 8. A. J. Loft. — 9. C. H. Christensen. — 10. C. F. A. Kampmann. — 11. S. T. C. Madsen. — 12. S. A. Klingemann.

*) Ved et efter Disciplens Navn tilføjet R eller r betegnes henholdsvis, om vedkommende Discipel forberedes til Realafgangsexamen af højere eller af lavere Gråd.

II. Realklasse.

1. O. D. Weismann. R. — 2. C. H. Clausen. R. — 3. J. Theilmann. r. — 4. H. M. Holst. r. — 5. S. C. Bøgh. r.

I. stud. Klasse.

1. J. C. Fledelius, f. 8de August 1865 (Drejermester Fledelius i Horsens). — 2. N. J. Sørensen, f. 15de Oktober 1865 (Murersvend Sørensen i Horsens). — 3. J. J. A. Frantzen, f. 17de April 1865 (Skolelærer Frantzen i Gangsted). — 4. C. J. Winther, f. 1ode December 1864 (entlediget Skolelærer Winther i Lindved). — 5. A. W. Müller, f. 22de Maj 1868 (Adjunkt ved Horsens lærde Skole Müller). — 6. C. A. D. Therkildsen, f. 23de Maj 1866 (afg. Gaardejer Therkildsen). — 7. O. H. Nyholm, f. 3die September 1867 (Lærer ved Horsens Friskole Nyholm). — 8. N. Guldbrandsen. — 9. D. J. Vestergaard, f. 15de November 1865 (Gaardejer J. Eskesen i Haurum). — 10. F. C. E. M. Rasmussen, f. 1ode Juli 1866 (afg. Lærer ved Horsens Borgerskole Rasmussen). — 11. A. Therkelsen Nyborg. — 12. H. J. Muus, f. 7de September 1867 (Herredsfoged Muus i Horsens). — 13. H. B. Black, f. 4de November 1867 (Physikus, Justitsraad Black i Horsens). — 14. J. H. Jensen, f. 8de April 1866 (Gaardejer Jensen i Skjævlund). — 15. J. A. Henriksen, f. 21de Juni 1865 (Opsynsbetjent ved Straffeanstalten Henriksen). — 16. J. Friis, f. 21de Februar 1867 (Postmester Friis i

Horsens). — 17. F. V. Schæffer. — 18. V. Clausen, f. 20de Januar 1868 (Pastor, Dr. phil. Clausen i Horsens).

I, Realklasse.

1. A. Holm, R., f. 20de April 1868 (Proprietær Holm til Borchsminde). — 2. B. Dessau, R., f. 15de Januar 1868 (afg. Mægler Dessau i Horsens). 3. F. I. Müller, R., f. 3die Marts 1867 (Pastor emeritus Müller i Horsens). — 4. R. Houmann, R., f. 14de Marts 1867 (Mølleforpagter Houmann i Stidsmølle). — 5. N. S. Kjær, R., f. 8de Februar 1866 (Skomagermester Kjær i Horsens). — 6. F. Wang, R., f. 9de Juli 1866 (Mægler Wang i Horsens). — 7. C. A. H. Givskov, R., f. 19de December 1865 (Skovrider Givskov i Bobæk). — 8. C. V. O. Christensen, R., f. 27de Marts 1867 (Kjøbmand C. Christensen i Horsens).

III. Lærerpersonalet.

Under 27de September 1879 blev konst. Lærer Buchwald og under 17de Oktober s. A. konst. Lærer Wraae udnævnte til Adjunkter ved Skolen.

IV. Undervisningen.

De ugentlige Undervisningstimers Fordeling paa de forskjellige Lærefag vil ses af efterfølgende Tabel, paa hvilken F., S., R. og r. betegne henholdsvis Fællestimerne, de for de studerende Disciple og for Realdisciple af højere og lavere Grad særlige Timer, * og ** de Timer, i hvilke to eller flere Afdelinger have været forenede.

Fagene.	VI.	V.	IV.		III.		II.		I.		Summa.
			S. F. R.	S. F. R. r.	S. F. R. r.	S. F. R. r.	S. F. R. r.	S. F. R. r.			
Dansk (og Oldnordisk)	3†1*	3†1*	2 1		2 1 ^{1*}	†1	2		3		19
Tydsk . . .	2		2 2		2 2 ^{2*}		2 2 ^{2*}	†1	2 1 ^{1*}	†1	19
Fransk . . .	2*†1	2*†1	2		2* 2*		3* 3*		3* 3*		14
Engelsk . .	2	2	3		3		3*3*		3*3*		16
Latin	4†4*	5†4*	8		7		8		6		41
Græsk	4†2*	4†2*	5		5						20
Religion . .	1*	1*			2		2		2		7
Historie . .	3*†1	3*	2 1		3 1		2 1		2		16
Geografi . .			2		1 1 ^{1*}		2		2		8
Mathem. og Regning . .			5		4 4		6 2		6 2		29
Geom. Tegn.			2		1		2				5
Naturhist. .			2		2 1		2		2		9
Naturlære .	3	3	3		3						12
Skrivning .			1*		1 ^{1*}		1 1		2		5
Tegning . .					2*		2*		2*2*		4
Sang	2	2	2		2		2		2		5 (12)
Gymnastik .	4	4	4		4		4		4		12 (24)
I Alt	36	36	36		36		36		36		"

1. Undervisningens Fordeling mellem Lærerne har været følgende:

1. Rektor: Latin og Græsk i VI. Kl. og V. Klasse (i de kombinerede Timer); Tydsk i VI. Kl. 16 Timer.
2. Overlærer Iversen: Dansk og Oldnordisk i VI. og V. Kl., Latin i V. og IV. stud. Kl., Græsk i V. Kl. 24 —

3.	Adjunkt Schmidt: Geografi i IV., III., II. og I. Kl., Matematik i IV. og I. Kl., Geometrisk Tegning i IV. og III. Realkl.	24	Timer.
4.	Adjunkt Jørgensen: Historie i VI., V., IV., III., II. og I. Kl., Naturhistorie i IV., III., II. og I. Kl.	25	—
5.	Adjunkt Müller: Dansk i I. Kl., Latin i I. stud. Kl., Græsk i III. stud. Kl., Skrivning i IV. og III. Realklasse samt i II. og I. Kl., tillige Inspektion ved Gymnastikundervisningen	31	—
6.	Adjunkt Købke: Dansk i III. Kl., Engelsk i VI., V. Kl., IV., III., II. og I. Realklasse, Religion i III., II. og I. Kl.	26	—
7.	Adjunkt Buchwald: Matematik i III. og II. Kl., Geometrisk Tegning i II. Kl., Naturlære i VI. og V. Kl. samt i IV. og III. Realklasse	30	—
8.	Adjunkt Wraae: Dansk i IV. og II. Kl., Tydsk i IV., III., II. og I. Kl., Latin i III. stud. Kl. ..	29	—
9.	Konst. Lærer Jacobæus: Latin i II. stud. Kl., Græsk i IV. stud. Kl., Fransk i VI., V., IV., III., II. og I. Kl.	27	—
10.	Pastor, Dr. phil. Clausen: Religion i VI. og V. Kl.	1	—

11.	Timelærer Nielsen: Tegning i III., II. og I. Realkl.	4	Timer.
12.	Timelærer Faaborg: Sang i hele Skolen.	5	—
13.	Gymnastiklærer Svendsen: Gym- nastik i hele Skolen	12	—

2. Følgende Pensa ere i det forløbne Skoleaar gennemgaaede i de forskjellige Fag og Klasser:

Dansk.

I. Kl. (Müller). Matzens Læsebog, 3die Del S. 200—241, 249—288 er benyttet til Oplæsning og Analyse; af samme Bog ere 8 Digte lærte udenad. Bojesens Sproglære er læst og repeteret, og til Indøvelse af samme ere Müllers Opgaver benyttede. En Stil er skreven hver Uge (i Alt 36) af fortællende og beskrivende Indhold, afvekslende med Diktat, Oversættelse fra Tydsk og Gjengivelse af en Fortælling. — II. Kl. (Wraae). Holsts prosaiske og poetiske Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse; nogle Digte ere lærte udenad. Bojesens Sproglære er repeteret. Den nordiske Gudelære efter Arentzens og Thorsteinsons Mythologi S. 22—99. Enkelte Digterværker ere oplæste. Der er skrevet 27 Stile. — III. Kl. (Købke). Holsts Læsebøger have været benyttede til Øvelser i Oplæsning og Analyse. Bojesens Grammatik er gennemgaaet. Af Øhlenschläger er læst „Nordens Guder“, „Hakon Jarl“ og „Væringerne i Myklagaard“. 64 skriftlige Arbejder, hvoraf 33 ere udforte hjemme, 31 paa Skolen. De

særskilte Timer i Realafdelingerne R. og r. ere anvendte til mundtlige og skriftlige Øvelser. — IV. Kl. (Wraae). Der er meddelt en Oversigt over følgende Forfatteres Levned og Virksomhed: Holberg, Wessel, Evald, Baggesen, Øhlenschläger, J. L. Heiberg, Hertz; forskjellige Værker af de nævnte Digtere ere oplæste. Desuden er Flors Haandbog benyttet. Hver anden Uge er der skrevet en Stil (i Alt 19); til de fleste Opgaver have Disciplene affattet Dispositioner, som ere blevne rettede og gennemgaaede, førend Afhandlingen udarbejdedes. Realklassen har fremdeles faaet meddelt et Omrids af den græske Mythologi og læst udvalgte Stykker af Wilsters Oversættelse af Homers Iliade. — V. Kl. (Iversen). Den danske Literaturs Historie fra 1750—1800. Svensk er læst efter Hammerichs Læsestykker. 15 Stile. I Oldnordisk er læst Wimmers Læsebog S. 1—9, 36—72 og 105—120. Iversens Grammatik. — VI. Kl. (Iversen). Den danske Literaturs Historie fra 1800 til Nutiden er gennemgaaet i Fællestimen med V. Klasse. I den særlige Time er den ældre Literatur gennemgaaet med tilknyttede sproghistoriske Bemærkninger og Oplæsning af mange Prøver; hertil er Flors Haandbog benyttet. 15 Stile. I Oldnordisk er læst Wimmers Læsebog S. 1—104 (Skjaldesangene ere forbigaaede) og S. 105—111. Iversens Grammatik.

Tydsk.

I. Kl. (Wraae). Jürs og Rungs Læsebog for Mellemlasserne S. 17—20, 61—67, 109—131,

159—176. Det Vigtigste af Formlæren efter Bruuns Grammatik. Mundtlig Stil efter Holbechs og Petersens Materialier. Realafdelingen har desuden læst 30 Sider af Hauffs „Märchen“ samt skrevet 33 Stile og Versioner. — II. Kl. (Wraae). Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser S. 79—93, 122—128, 151—175, 291—297, 312—320; samme Bogs poetiske Del S. 20—24, 39—47, 69—71. Af Bruuns Grammatik er læst §§ 19, 23, 25, 30—36 og repeteret §§ 49—80. Mundtlig Stil efter Holbechs og Petersens Materialier. Realafdelingen R. har desuden skrevet 39 Stile, r. har skrevet 25 Versioner samt læst 120 Sider af Hauffs „Märchen“. — III. Kl. (Wraae). Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser S. 128—145, 210—218, 272—280, 291—312 samt 20 Digte. Hoffmanns „Doge und Dogaresse“ og 60 Sider af H. Zschokkes „Der todte Gast“ (som Maanedslæsning). Bruuns Grammatik §§ 30—40, 47—48, 98—109. Mundtlig Stil efter Holbechs og Petersens Materialier. III. R. har desuden skrevet 56 Stile. III. r. har foruden Klassens Pensum læst Hauffs „Märchen“ S. 1—109 og repeteret S. 1—52 af Kapers og Simonsens tyske Læsebog samt skrevet nogle Versioner. — IV. Kl. (Wraae). Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser S. 192—218, 280—291, 328—334; samme Bogs poetiske Del S. 47—62; Schillers „Wilhelm Tell“; Hauffs „Lichtenstein“ (som Maanedslæsning). Af Bruuns Grammatik er Syntaxen læst og Formlæren repeteret. Realafdelingen har fremdeles havt

Extemporallæsning efter Hjorts tyske Læsebog samt mundtlig Stil; der er skrevet 48 Stile. — V. Kl. Af denne Klasses Disciple have ingen deltaget i den tyske Undervisning. — VI. Kl. (Rektor). Udvalgte Stykker af Møllers og Nyborgs tyske Læsebog; Schillers Iphigenia in Aulis; af K. O. Müllers Geschichte der griechischen Literatur 2ode Kapitel (Athen) og 28de Kapitel (Aristophanes).

Fransk.

I. Kl. (Jacobæus). Sicks Læsebog I. S. 55—94; 100—110. Mundtlige Øvelser efter Sicks Stiløvelser I. Det Vigtigste af Formlæren efter Garrigues's Grammatik. — II. Kl. (Jacobæus). Sicks Læsebog II. S. 1—24, 27—28, 30—31, 34—41, 43—44, 45—51, 52—59, 206—222. Skriftlige og mundtlige Øvelser efter Sicks Stiløvelser I. Den største Del af Pios Ord til Udenadslæren er gennemgaaet. Hele Formlæren efter Garrigues's Grammatik. — III. Kl. (Jacobæus). Sicks Læsebog II. S. 71—90, 96—106, 141—158, 206—219. Skriftlige og mundtlige Øvelser efter Sicks Stiløvelser I; Pios Ord til Udenadslæren. Formlæren er repeteret efter Garrigues's Grammatik. — IV. Kl. (Jacobæus). Sicks Læsebog III. S. 1—6, 15—24, 72—80, 87—96, 103—111, 153—171, 202—229, 266—278, 381—384. 13 Stile ere skrevne efter Sicks Stiløvelser I. Formlæren er læst efter Garrigues's Grammatik. — V. Kl. (Jacobæus). Baruels. og Michelsens Franske Prosastykker [S. 1—27, 150—170, 205—229, 306—357. Mundtlige

Øvelser efter Sicks Stiløvelser I; der er skrevet 70 Stile. — VI. Kl. (Jacobæus). Baruëls og Michelsens Franske Prosastykker S. 150—170, 205—229, 306—343, 357—386, 411—436. Mundtlige Øvelser efter Sicks Stiløvelser I; der er skrevet 65 Stile.

Engelsk.

I. Realkl. (Købke). Listovs Ledetraad første Afdeling og af anden Afdeling Stykkerne 1—70. Skriftlige Øvelser ere jevnlig anstillede. — II. Realkl. (Købke). Listovs Ledetraad anden Afdeling Stykkerne 1—150. Skriftlige Øvelser ere jevnlig anstillede. — III. Realkl. (Købke). Listovs engelske Læsestykker første Afdeling (af de danske Stykker dog kun til 30te Stykke) og af anden Afdeling S. 22—33 og 61—85. I Regelen er der skrevet 1 Stil hver Uge. Det Vigtigste af Formlæren er læst efter Løkkes Grammatik. — IV. Realkl. (Købke). Listovs „The English Reader“ og første Hefte af Sammes Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter. Det Fornødne af Grammatiken efter Løkke. Der er skrevet en Stil hver Uge. — V. Kl. (Købke). Listovs „The English Reader“ S. X.—XXXII. og 1—62. De dansk-engelse Øvelser S. 1—62 ere gjennemgaaede dels skriftlig, dels mundtlig. — VI. Kl. (Købke). Listovs „The English Reader“ S. 1—95 og Sammes „Engelske Forfattere i Udvalg“ II. S. 1—64. Løkkes Grammatik. Af og til skriftlige Øvelser.

Latin.

I. stud. Kl. (Müller). Kerrns og Krebs' latinske Læsebog for Begyndere S. 1—52 (S. 12—16 og S. 25—52 udtogsvis). Af Madvigs Sproglære det Vigtigste af Formlæren samt flere Regler af Ordføjningslæren. De danske Stykker i Læsebogen ere skrevne som Stile paa Skolen og desuden af Iversens Stiløvelser de ulige Numere fra 1—36. — II. stud. Kl. (Jacobæus). Cæsar de bello Gallico 1ste og 2den Bog. Af Ovidius' Metamorphoser er der efter Blochs Udvalg læst Europa, Cadmus og Actæon (i Alt 280 Vers). Af Madvigs Grammatik er Formlæren repeteret og første Del af Ordføjningslæren læst og repeteret. Mundtlige og skriftlige Øvelser efter Iversens Stiløvelser (i Alt 80 Stile). — III. stud. Kl. (Wraae). Cæsar de bello Gallico 3die Bog; Cicero 1ste—3die Tale mod Catilina; af Ovidius' Metamorphoser efter Blochs Udvalg: Verdensaldrene, Deucalion og Cadmus (i Alt c. 350 Vers). Af Madvigs Grammatik er læst Ordføjningslærens andet Afsnit til Kap. 9; af Formlæren ere §§ 63—86 og 111—120 repeterede. Mundtlig Oversættelse til Latin efter Iversens Stiløvelser. Der er skrevet 68 Stile og nogle Versioner. — IV. Kl. (Iversen). Cicero Talen pro lege Manilia samt 1ste og 2den Tale mod Catilina; Livius 6te Bog; Virgilius Æneidens 1ste Bog; Stil og syntaktiske Øvelser efter Iversens Stiløvelser (i Alt 90 Stile); Madvigs Grammatik; Thomsens Antikviteter er jevnlig benyttet. — V. Kl. (Iversen). Ciceros Disputationes Tusculanæ

1ste, 2den og 5te Bog; Horatius' Oder 2den Bog. Extemporallæsning efter Fibigers og Pios „Udvalgte Stykker af Cicero, Cæsar, Cornelius, Sallustius og Livius“ og Flemmers „Udvalg af Sølvalderens prosaiske Forfattere“. Der er skrevet 30 Versioner, enkelte Partier af Madvigs Ordføjningslære ere repeterede; Tregders Literaturhistorie er benyttet. I de 3 ugentlige Timer, i hvilke Klassen har været kombineret med VI. Kl. er læst (Rektor): Livius 23de Bog; Virgilius' Æneidens 2den Bog. — VI. Kl. (Rektor). Cicero Talen pro Roscio Amerino; Horatius Brevene 1ste og 2den Bog (med Ars poëtica). Der er skrevet 20 Versioner. I de kombinerede Timer de ovenfor ved V. Klasse anførte Pensa. Af Antikviteter, Literaturhistorie og Mythologi er der særlig taget Hensyn til det, som Forfatterlæsningen har givet Anledning til at medtage. Til Afgangsprøven opgives: Horatius' Oder 1ste og 2den Bog; Breve 1ste og 2den Bog (med Ars poetica); Virgilius' Æneidens 1ste og 2den Bog. Livius 22de og 23de Bog; Cicero Talen pro Roscio, de officiis 3die Bog samt Cato maior og Lælius. Som kursorisk læst: Cicero Talen pro lege Manilia; af Flemmers „Udvalg af Sølvalderens Forfattere“ Stykkerne af Seneca, Svetonius og Tacitus; af Fibigers og Pios „Udvalgte Stykker af Cicero, Cæsar, Cornelius og Sallustius Stykkerne af Livius. — Kjer har i Stedet for 1ste Bog af Virgilius' Æneide læst 3die Bog. Kursorisk har han læst Livius 21de Bog; Cicero Talen pro lege Manilia; af

Fibigers og Pios Udvalg de af Cicero optagne Stykker.

Græsk.

III. stud. Kl. (Müller). Bergs „Forskole til Læsning af Græsk“ er fuldstændig gennemgaaet. Desuden er læst af Xenophons Anabasis 1ste Bogs 4de Kapitel. Det Vigtigste af Tregders Formlære er læst. — IV. stud. Kl. (Jacobæus). Xenophons Anabasis 2den Bog; Homerus' Odyssee 1ste Bog, Iliaden 19de Bog. Tregders Grammatik og Mythologi. — V. Kl. (Iversen). Herodotus 3die Bog c. 120—160 og 4de Bog c. 118—159. Xenophons Memorabilia 4de Bog. Homerus' Odyssee 2den og 3die Bog. Af Tregders Anthologi c. 700 Vers. I de med VI. Kl. kombinerede Timer (Rektor) er læst Plato Apologia Socratis og Herodotus 3die Bog c. 1—120. De vigtigste Ejendommeligheder i den græske Syntax ere læste efter Madvigs græske Ordføjningslære og stadig sammenstillede med Latin. — VI. Kl. (Rektor). Isocrates' Panegyricus. Homerus' Iliade 6te og 22de Bog, Odyssee 9de, 10de og 12te Bog. I de kombinerede Timer de ovenfor ved 5te Kl. anførte Pensa. Antikviteter, Literaturhistorie og Mythologi som i Latin. Til Afgangsprøven opgives: Homerus Iliade 6te, 20de, 21de og 22de Bog; Odyssee 9de, 10de og 12te Bog. Herodotus 2den Bog c. 1—99, 3die Bog c. 1—120. Xenophons Memorabilia 3die Bog; Platons Apologia Socratis. Isokrates' Panegyricus.

Religion.

I. Kl. (Købke). Balslevs Lærebog forfra til § 56. Efter Assens's Bibelhistorie (mindre Udgave) er læst forfra til det sjette Afsnit af det gamle Testamente. Flere Psalmer ere lærte udenad. — II. Kl. (Købke). Balslevs Lærebog §§ 66—105. Assens's Bibelhistorie fra syvende Afsnit af det gamle Testamente til Jesu tredje Ophold i Jerusalem. Flere Psalmer ere lærte udenad. — III. Kl. (Købke). Balslevs Lærebog § 106 til Enden og Repetition af hele Bogen. Af Assens's Bibelhistorie læst og repeteret det nye Testamente. — V. og VI. Kl. (Dr. phil. Clausen). Pauli Philippenserbrev og Apostlenes Gjerninger ere gennemgaaede paa Dansk og dertil er der føjet historiske Oplysninger samt givet Vink i dogmatisk og ethisk Retning.

Historie.

I. Kl. (Jørgensen). Oldtidens Historie efter Blochs Lærebog til Brug for Realskoler. — II. Kl. (Jørgensen). Middelalderens Historie efter samme Lærebog. II. r. har desuden i en særskilt ugentlig Time læst Revolutionshistorien efter samme Lærebog. — III. Kl. (Jørgensen). Den nyere Tids Historie efter samme Lærebog samt Repetition af Oldtidens og Middelalderens Historie. III. r. har desuden læst den nyeste Tids Historie. — IV. Kl. (Jørgensen). Den nyeste Tids Historie (fra den franske Revolution 1789) efter samme Lærebog og Repetition af den nyere Tids Historie.

IV. R. har desuden repeteret Oldtidens og Middelalderens Historie. — V. Kl. (Jørgensen). Den nyere og nyeste Tids samt Nordens Historie efter Blochs Lærebog for de lærde Skoler. — VI. Kl. (Jørgensen). Hele det historiske Pensum er læst og repeteret efter samme Lærebog.

Geografi.

I. Kl. (Schmidt). Granzows Geografi S. 78—140. — II. Kl. (Schmidt). Erslevs mindre Lærebog S. 1—86 og S. 112—188. — III. Kl. (Schmidt). Erslevs mindre Lærebog S. 188—260. — IV. Kl. (Schmidt). Erslevs hele mindre Lærebog.

Regning og Mathematik.

I. Kl. (Schmidt). J. Petersens Arithmetik S. 1—42 og samme Forfatters Geometri til „Kongruens“. Jevnlige Øvelser i Regning og geometrisk Tegning. „Geometrisk Konstruktionsbog“ af Getz er benyttet. Mange Hjemmearbejder ere udførte. — II. Kl. (Buchwald). J. Petersens Arithmetik S. 30—62, 70—76, 89—97 og samme Forfatters Geometri S. 1—39. Skriftlige Hjemmeopgaver en Gang ugentlig. Desuden har II. R. i særlige Timer haft Øvelse i geometrisk Tegning og II. r. i Regning. — III. Kl. (Buchwald). J. Petersens Arithmetik I. S. 60—76, 89—104, II. S. 1—28 og samme Forfatters Geometri S. 39—63. Skriftlige Hjemmeopgaver en Gang ugentlig. Desuden III. R. (Schmidt). geometrisk Tegning efter Getz' „Konstruktionsbog“.

III. r. (Buchwald). J. Petersens Geometri S. 64—78. Hele det Pensum, der opgives til Afgangsprøven, nemlig J. Petersens Arithmetik I. og II. S. 1—28, samt samme Forfatters Geometri, dog saavel i Arithmetik som i Geometri med en Del Lempelser og Forbigaaelser, er repeteret. Desuden Øvelser i praktisk Regning, hvorunder Beregning af Legemers Volumen og Overflade og Regning med Logarithmer. — IV. Kl. (Schmidt). Smiths Mathematik. Flere Hjemmearbejder ugentlig.

Naturlære.

III. Realkl. (Buchwald). Schmidts Fysik S. 1—200. — IV. Realkl. (Buchwald). Lorenz Kortfattet Naturlære fra § 66 til Bogens Slutning; Jespersens Kemi. Det hele Pensum er repeteret. — V. Kl. (Buchwald). Schmidts Fysik S. 1—216. — VI. Kl. (Buchwald). Schmidts Fysik S. 150—202. Jørgensens Astronomi. Det hele Pensum er repeteret.

Naturhistorie.

I. Kl. (Jørgensen). Krybdyr, Padder og Fisk efter Lützens „Lærebog i Zoologien Nr. 2“. Desuden repeteret Pattedyrene og Fuglene. — II. Kl. (Jørgensen). Botaniken efter Strøms „Planterigets Naturhistorie“. Desuden Repetition af Krybdyr, Padder og Fisk. — III. Kl. (Jørgensen). Leddyr og Bløddyr efter Lützens Lærebog samt Repetition af Botaniken. III. r. har desuden repeteret Hvirveldyrene. — IV. Kl. (Jørgensen). Repetition af hele Zoologien og Botaniken.

Skrivning.

(Müller). I de to nederste Klasser samt i 3die og 4de Realklasse ere Disciplene blevne øvede i Skjønkskrift efter Kiilsgaards danske og engelske Forskrifter. I 3die og 4de Realklasse er der desuden givet Disciplene Anvisning til at skrive Fraktur, og i 2den studerende Klasse ere de græske Bogstaver blevne indøvede. Ved den maanedlige Censur gives der enhver af Skolens Disciple en særlig Karakter for Orden med skriftlige Arbejder.

Tegning.

I. Realkl. (Nielsen). 2det og 3die Hefte af C. Rasmussens Fortegninger. — II. og III. Realkl. (Nielsen). „Store Konturer“ af G. Fr. Hetsch tegnede i formindsket Størrelse efter Øjemaal og af de fleste Disciple optrukne med Tusch.

Sang.

(Faaborg). Ved Skoleaarets Begyndelse deltog 63 Disciple i Sangundervisningen (43 Sopraner, 9 Alter og 11 Bassister). Hos 3 Disciple var Stemmen i Overgang, og 9 Disciple viste aldeles ingen musikalske Anlæg. 1 Discipel var fritagen af Helbredshensyn. Disciplene have indøvet 42 Sange efter Berggreens „Sange til Skolebrug“ 11te og 14de Hefte. En Time om Ugen er anvendt til Sammensang for samtlige Klasser.

Gymnastik og Svømning.

(Svendsen). Disciplene have været inddelte i Hold, og alle Klasser have haft 4 Timers ugentlig

Undervisning. Foruden de Øvelser, der ere forekrevne i „Lærebog i Gymnastik for Borger- og Almueskoler“, ere Disciplene tillige underviste i Voltigering og i de tre øverste Klasser endvidere i Hugning, Fleuret- og BajonETFægning.

Skydning.

(Svendsen). Øvelserne heri ere foretagne med Disciplene i 6te og 5te Klasse 15 Gange i Aarets Løb, saaledes at hver Discipel har gjort 5 Skud hver Gang. Resultatet vil ses af efterstaaende Liste:

Antal Disciple.	Afstand i Alen.	Antal			Points	
		Skud.	Points.	Treffere.	Totalsum.	Middeltal.
10	100	145	250	127	377	2,6
10	175	605	700	421	1121	1,85
Summa		750	950	548	1498	2

Der er saaledes gjort i Alt 750 Skud, hvoraf 169 i støttet Anslag og 581 i frit Anslag. Med Remingtonriffel har hver Discipel gjort 10 Skud (medregnede ovenfor).

Ved Præmieskydningen paa 175 Alen (ligeledes medregnet ovenfor) blev der gjort 5 Skud af hver Discipel. Disciplene Kjer, Bech og I. Iversen erholdt henholdsvis 1ste, 2den og 3die Præmie med 11, 9 og 7 Points.

Den 28de Maj d. A. bleve Skolens Disciple

forestillede for Gymnastikinspektoren, Kammerherre, Oberst Wegener, R. af D. og Dbmd.

V. Videnskabelige Samlinger.

I. Skolebibliotheket.

Efter Afslutningen af den i forrige Aars Program meddelte Fortegnelse er Skolens Bogsamling bleven forøget med følgende Skrifter, af hvilke de med † betegnede ere sendte fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, de med * betegnede ere skjænkede Skolen af Private.

- † Aarbog for Kjøbenhavns Universitet, den polytekniske Læreanstalt og Kommunitetet 1864—71. Udg. af C. Goos. 2. H. Kbhvn. 1878.
- † — 1877—78. Udg. af C. Goos. Kbhvn. 1879.
- Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. Udg. af det kgl. nordiske Oldskriftsselskab. 1879. 1—4. H. Kbhvn.
- † Aarsberetninger og Meddelelser fra det store kgl. Bibliothek. Udg. af Chr. Bruun. 3. B. 4. H. Kbhvn. 1879.
- † Aarsberetninger fra det kgl. Gehejmearkiv. 6. B. 4. H. Kbhvn. 1879. 4.
- * Abrahams, A., og O. Arlaud, Franske Læsestykker til Brug for Mellemlasserne. Kbhvn. 1879.
- Ammianus Marcellinus 1—6. Arendal og Kbhvn. 1876—79. (Skrifter, udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse).
- Anna Komnenas Alexiade 1—2. Kbhvn. 1879. (Skrifter, udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse).
- Appians Historie om Roms Borgerkrige. Overs. af P. H. Guldberg. Aarhus. 1806.
- Arentzen, K., Adam Ohlenschläger. Literaturhistorisk Livsbillede. Kbhvn. 1879.
- Arkiv, historisk. Udg. af F. C. Granzow og S. B. Thrige. 1879. 5—12. H. Kbhvn. 1879.

- † Asmussen, A. F., Meddelelser angaaende Sorø Akademi for Aarene 1857—68. Kbhvn. 1880. (2 Expl.).
- Bang, H., Realisme og Realister. Portrætstudier og Aforismer. Kbhvn. 1879.
- Bergsøe, V., Fra Mark og Skov. 8—13. H. Kbhvn. 1879—80.
- Biographie, Allgemeine deutsche. Herausg. von R. v. Liliencron und F. X. Wegele. 42—52. Liefer. Leipzig. 1879—80.
- † Bloch, O., Om nogle Former af akut suppurativ Betændelse i de lange Rørknogler hos unge Individuer. Kbhvn. 1879. (Doktordisputats).
- Bloch, I. Victor, Michael Servet. Et afstøvet Livsbillede. Kbhvn. 1878.
- * Boisen, L. N., Vandringer i Syrien og det hellige Land. (Danske Folkeskrifter X). Haderslev 1854.
- * — Fortsatte Vandringer i det hellige Land. (Danske Folkeskrifter XIX). Haderslev 1857.
- † Bokkenheuser, V., Om Salicylsyrens Indvirkning paa den akutte Lederreumatisme. En klinisk Undersøgelse. Kbhvn. 1878. (Doktordisputats).
- Borchsenius, O., Fra Fyrreerne. Literære Skizzer. 2den Række. Kbhvn. 1880.
- † Brandes, E., Ushas og Ushashymnerne i Rigveda. En mytologisk Monografi. Kbhvn. 1879. (Doktordisputats).
- Brorson, A. W., Quintus Curtius, Om den macedoniske Konge Alexander den Stores Levned og Bedrifter. Overs. af —. Kbh. 1808.
- Brosch, M., Geschichte des Kirchenstaates. 1ster Bd. (Heeren, Ukert und Giesebrecht Geschichte der europäischen Staaten). Gotha 1879.
- Bruun, Camillo. Gjennem hundrede Aar. Smaa Tids- og Karakterbilleder i biografisk Ramme. Kbhvn. 1879.
- † Bruun, Chr., Bibliotheca Danica. Systematisk Fortegnelse over den danske Literatur fra 1482—1830. 4 H. (2. Bd. 1. H.). Kbhvn. 1879.
- † Buntzen, I. E., Om Ernæringens og Blodtabets Indflydelse paa Blodet. Kbhvn. 1879. (Doktordisputats).
- * Clausen, H. N., Anvendelse af Loven om Løsningen af Sognebaandet. Kbhvn, 1862.
- * — To kirkelige Foredrag fra Landstingssalen. Kbhvn. 1863.
- Collin, J., To nye Tavler til Dr. Kjærbøllings „Skandinaviens Fugle“. Kbhvn. 1879.
- † Daae, K., Kong Christjern den Førstes norske Historie 1448—1458. Festskrift til Universitetet i Kjøbenhavn ved dets Firehundredeaarsfest i Juni 1879. Kristiania. 1879.

- Daue, H. I. v., Vi danske Politikere og Danmarks Ulykke. Kbhvn. 1880.
- * Dessau, D., Kortfattet Lærebog i Gabelsbergers Stenografi. 3die Udg. Kbh. 1878.
- Duruy, V., Histoire des Romains. Tome VI. Paris 1879.
- Einhard, Karl den Stores Liv. Kbhvn. 1878. (Skrifter udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse.)
- * Evangeliarion eller de fire Evangelier, saaledes som de bruges ved den græsk-katholske Gudstjeneste, Et pragtfuldt græsk Manuskript, der efter Dr. Tischendorffs Udsagn hidrerer fra det 10de eller 11te Aarhundrede. Skænket Skolens Bibliothek af Fru Lüth, Enke efter Dr. theol. og phil. Lüth, der i sin Tid var Hofpræst hos Dronning Amalie af Grækenland.
- Falbe Hansen, V., og W. Scharling, Danmarks Statistik. 8.—12. H. Kbhvn. 1879—80.
- Fenger, H. M., Bidrag til Hans Egedes og den grønlandske Missions Historie 1721—1760. Kbhvn. 1879.
- † Festskrift, udg. af det theologiske Fakultet ved Kjøbenhavns Universitet i Anledning af Universitetets Firehundredeaarsfest Juni 1879. Kbhvn. 1879.
- † — udg. af det rets- og statsvidenskabelige Fakultet. Kbhvn. 1879.
- † Festskrifter, udg. af det lægevidenskabelige Fakultet. Kbhvn. 1879.
- † — udg. af det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet. Kbhvn. 1879.
- † — udg. af det filosofiske Fakultet. Kbhvn. 1879.
- † Friedenreich, A., Bidrag til den nosologiske Opfattelse af Athetosen og de dermed beslægtede Krampeformer. Kbhvn. 1819. (Doktor-disputats).
- Frijs, Th. M., Adolf Erik Nordenskiöld og hans Opdagelsesrejser 1858—79. Kbhvn. 1880.
- † Friis, G., Fiskeojet. Kbhvn. 1879. (Doktor-disputats).
- Frontini, Sexti Julii, Strategematicon libri tres. ed. Valart. Paris. 1763.
- Fryxell, A., Berättelser ur svenska Historien. 46. D. Stockholm. 1879.
- * Funch, I. C. V., Bibelsk Geografi for Skolen og Hjemmet. Kbhvn. 1864.
- Fysiske Vægtavler til Skolebrug. Kbhvn. 1880.
- Galitzin, N. S., Allgemeine Kriegsgeschichte aller Völker und Zeiten. 2. Abtheil. 1. B. Cassel. 1879.

- † Goldschmidt, A., Om nogle akute Infektionssygdommes Hyppighed under Svangerskabet og Indflydelse paa dette. Kbhvn. 1879. (Doktor-disputats).
- † Goos, C., Strafferetsplejens almindelige Grundsætninger (Program fra Kjøbenhavns Universitet). 1878. 4.
- Gottsched, Af Søren Kierkegaards efterladte Papirer. 1848. Kbhvn. 1880.
- † Grágás efter det Arnamagnæanske Haandskrift Nr. 334 fol., Stadarhólsbók. Kbhvn. 1879.
- † Gram, I. P., Om Rækkeudviklinger bestemte ved Hjælp af de mindste Kvadraters Methode. Kbhvn. 1879. (Doktor-disputats).
- † Hansen, E. Chr., Om Organismer i OI og Olurt. Kbhvn. 1879. (Doktor-disputats).
- Hansen, I., Femten Aar i Udlandet 1864—79. Kbhvn. 1880.
- * Hansen, M. Mørk-, Den danske Bonde Lauritz Skau. Kbhvn. 1865.
- * Hansen, Olaf, Den norske Literatur fra 1814 indtil vore Dage. Kbhvn. 1862.
- † Heiberg, J. L., Quæstiones Archimedæ. Hauniæ. 1879. (Doktor-disputats).
- Hellwald, F. v., Jorden og dens Beboere. 20.—30. H. Kristiania. 1879—80.
- Helveg, L. N., Den danske Kirkes Historie efter Reformationen. 2. Udg., 2. Del, 1.—2. H. Kbhvn. 1880.
- * Hertz, Henrik, Tyrning. Et nordisk Digt. Kbhvn. 1849.
- Hertzberg, G. F., Geschichte Griechenlands 4 Th. Gotha. 1879. Register til samme Værk 1879. (Heeren, Ukert und Giesebrecht Geschichte der europaischen Staaten.)
- Hillebrand, K., Geschichte Frankreichs. 2. B. Gotha. 1879. (Heeren, Ukert und Giesebrecht Geschichte der europaischen Staaten.)
- † Holm, E., Beretning om Kjøbenhavns Universitets Firehundredeaarsfest i Juni 1879. Kbhvn. 1879.
- * Holm, P. A., Bibelske Sæder og Skikke. Kbhvn. 1856.
- Höysgaard, Accentueret og raisonneret Grammatica, som viser det danske Sprog udi sin naturlige Skikkelse. Kbhvn. 1747.
- † Ingerslev, E., Bidrag til Eklampsiens Ætiologi, Prognose og Behandling. Kbhvn. 1879. (Doktor-disputats.)
- Italiens Kunstschatze. Mit erläuterndem Text von Ernst Eckstein. 60. H. Leipzig. 1879.
- † Jacobsen, J. C., og Tyge Rothe, Væxthusene i Universitetets

- botaniske Have i Kjøbenhavn. Kbhvn. 1879. (Stor Fol.).
- Jahrbücher, Neue, für Philologie und Pädagogik. Hrsg. von A. Fleckeisen und H. Masius. 1879. 3—12. 1880. 1—2. Leipzig.
- * Jastrau, L., Sange til Skolebrug. Udsatte for tre lige Stemmer. Odense. 1879.
- Jørgensen, A. D., Valdemar Sejer. Kbhvn. 1878. (Skritter udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse).
- † Kaalund, P. E. K., Bidrag til en historisk-topografisk Beskrivelse af Islands Nordlændingefjærding. Kbhvn. 1879. (Doktordisputats).
- Kjærbølling, N., Skandinaviens Fugle, udg. af J. Collin. 21. H. Kbhvn. 1879.
- Krigsskole, De Gamles, aabnet ved de gamle Skribenters Frontini, Polyæni, Æliani og Arriani Oversættelser af P. F. Suhm. Kbhvn. (Uden Aarstal).
- † Lassen, Jul., Om Betingelserne for Forsøgets Strafbarhed. Kbhvn. 1879. (Doktordisputats).
- Le tour du monde. Nouveau journal des voyages par É. Char-ton. 1879, April—December. Paris.
- Levin, J., Dansk Lydlære og Kjønslære. Tvende Monografier. Kbhvn. 1844.
- † Levnedbeskrivelser af de ved Kjøbenhavns Universitets Firehundredårsfest promoverede Doktorer og Licentiater, meddelte af dem selv. Kbhvn. 1879.
- † Levy, F., Om serøse Exsudater i Pleurahulen og disses operative Behandling. Kbhvn. 1879. (Doktordisputats).
- L. A. Senecas mindre moralske Afhandlinger. Oversatte af C. G. Limkilde. Odense. 1801.
- * Lisco, F. G., Den kristelig-apostoliske Trosbekjendelse. Overs. af F. W. L. Øhlenschläger og M. T. Becher. 3die Udg. Kbhvn. 1854.
- † Love og Anordninger. Samlede og udg. af O. Algreen-Ussing. 23. D., 2. Lev., Juli—Decbr. 1878 24. D., 1. Lev., Jan.—Juli 1879. Kbhvn. 1879.
- † Love og Expeditioner, vedk. Kirke- og Skolevæsen. Samlede og udg. af H. V. Skibsted. Aarg. 1878. Kbhvn. 1879.
- Lund, Joh., Engelske Stilvelser. Odense. 1879.
- Lund, Troels, Om Danmarks Forsvar. Kbhvn. 1880.
- Lütken, Chr., Skildringer af Dyrelivet i Fortid og Nutid. 2.—7. H. Kbhvn. 1879.

- † Lykke, I., Bidrag til Læren om Moral Insanity. Kbhvn. 1879. (Doktordisputats).
- Macaulay, T. B., *Essays*. Historiske og kritiske Afhandlinger, oversatte af Fr. Winkel-Horn. 7—13. H. Kbhvn. 1879.
- † Madsen, P., De Christnes aandelige Præstedømme. Kbhvn. 1879. (Doktordisputats).
- † Madvig, J. N., Bemærkninger om enkelte Punkter af den romerske Strafferetspleje i Republikens Tid. (Program fra Københavns Universitet 1879). 4.
- * Markmann, I. W., Danskhedens Skjæbne i Slesvig. Haderslev. 1860.
- * Martensen, H., Dogmatiske Oplysninger. 2. Opl. Kbhvn. 1850.
- † Matzen, H., Københavns Universitets Rethistorie 1479—1879. 1—2. Del. Kbhvn. 1879.
- * Meddelelser om Begivenhederne i Slesvig siden den preussisk-østerrigske Invasion. Kbhvn. 1864.
- † Meddelelser angaaende Sorø Akademi for Aarene 1857—78. Udg. af A. F. Asmussen. Kbhv. 1880. (2 Expl.).
- Mittheilungen, Geographische, von A. Petermann. Herausg. von E. Behm und M. Lindemann. 1879. 5—12. 1880. 1. Ergänzungsheft 58—60. Gotha. 4.
- † Mygge, Joh., Om Ægteskaber mellem Blodbeslægtede med specielt Hensyn til deres Betydning for Døvstumhedens Ætiologi. Kbhvn. 1879. (Doktordisputats).
- Mülertz, A. F., Cicero om Venskab. Overs. af —. Kbhvn. 1807.
- Mynster, C. L. N., Mindeblade om Oehlenschläger og hans Kreds hjemme og ude, i Breve fra og til ham. Kbhvn. 1879.
- Møller, R., Ni Taler af Cicero. Overs. af —. Kbhvn. 1817.
- Forsøg til en Oversættelse af T. Livius's romerske Historie. Første Pentade. Kbhvn. 1800.
- „Naturen“, et illustreret Maanedsskrift for populær Naturvidenskab. Udg. af H. Reusch. 3die Aarg., Nr. 5—12. Kristiania. 1879.
- Nielsen, A. H., Personalhistoriske Notitser om Embedsmænd og Bestillingsmænd i Aalborg i Fortid og Nutid, samlede af Etatsraad, Rektor E. Tauber, supplerede og fortsatte fra 1847 af —. 1—2. H. Aalborg. 1879.
- † Nielsen, Chr. L., Apollonios fra Tyana og Filostrats Beskrivelse af hans Levned. Et Bidrag til Kulturhistorie og Kritik. Kbhvn. 1879. (Doktordisputats).

- † Nielsen, Fr., Tertullians Ethik. Kbhvn. 1879. (Doktor-disputats).
- Nielsen, O., Kjøbenhavns Historie indtil Reformationens Indførelse. Kbhvn. 1877.
- Nielsen, R., Adam Oehlschläger. Et Mindeskrift. Kbhvn. 1879.
- Nordau, Max, Paris og Pariserne, overs. ved R. Kaufmann. Kbhvn. 1879.
- Opfindelsernes Bog. Bearb. ved A. Lütken. 30—39. H. Kbhvn. 1879—80.
- † Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger. 1878, Nr. 1—2. 1879, Nr. 1—2. Kbhvn.
- Paludan, I., Lærefriheden og Demokratiet. Til Orientering i Spørgsmaalet om Dr. G. Brandes's Ansættelse ved Universitetet. Kbhvn. 1880.
- Paludan-Müller, Fr., Poetiske Skrifter. 9—20. Kbhvn. 1879.
- Panum, P. L., Orienterende Oplysninger om Dyrplageri ved Dyrenes Benyttelse og Menneskeplageri ved Dyrenes Beskyttelse. Kbhvn. 1879.
- Til Opklaring af nogle Misforstaaelser angaaende Vivisektionen og Dyrebeskyttelsen i Danmark. Kbhvn. 1879.
- † Paulli, R., Studier over Urethrotomia interna. Kbhvn. 1879. 4. (Doktor-disputats).
- Philologus, Zeitschrift für das klassische Alterthum. Hrsg. von Ernst v. Leutsch. 38. Bd., 3—4. H. 39. Bd., 1. H. Göttingen. 1879—80.
- Pingel, V., Fortsatte Betragtninger over den lærde Skole. Kbhvn. 1879.
- Nogle Bladartikler om politiske og filosofiske Æmner. Kbhvn. 1880.
- Pio, J., Contes populaires Grecs, publiés d'après les manuscrits du docteur J. G. de Hahn et annotés par —. Copenhague. 1879.
- Vor Ungdom, Tidsskrift for Opdragelse og Undervisning. Udg. af — (i Forening med H. Trier og P. Voss). 1879, 1—6. H. 1880, 1—2. H. Kbhvn.
- Plauti, T. Macci, Comoediæ. Recens. et enarr. I. L. Ussing. Vol. III, Pars 2. Haunia. 1880.
- Ploug, C., Det literære „Venstre“. Angreb og Forsvar. Kbhvn. 1880.
- Plutarks Levnedbeskrivelser. 1—5. (Udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse). — Arendal og Kbhvn. 1876—77.
- Poulsen, V. A., Botaniske Vægtavler til Brug ved Undervisningen i Skolerne. Kbhvn. 1879.

- Rancke, L. v., Sämmtliche Werke. 43—44. B. Leipzig. 1879.
- Rasmussen, C., Progressivt ordnede Fortegninger. Kbhvn. 1879.
- Revue des deux mondes. 1879, 1. Maj—1880, 15. Maj. Paris.
- Rosenberg, C., Nordboernes Aandsliv fra Oldtiden til vore Dage. 2 B., 2 H. Kbhvn. 1880.
- Rosenørn, M. H., Grev Gert af Holsten og Niels Ebbesen af Nørreris. 6 H. Randers. 1879.
- Rosing, M., Dr. Pingel og den lærde Skole. Sorø. 1879.
- Rundschau, Deutsche. Hrsg. von J. Rodenberg. 1879, Juni—1880, Maj. Berlin.
- Rørdam, H., Fra Universitetets Fortid. Kbhvn. 1879.
- Samlinger til jydsk Historie og Topografi. 7. B., 3.—4. H. Aalborg. 1879.
- † Scharling, C. Henrik, Jakob Böhmes Theosophi. En religionsphilosophisk og dogmatisk Undersøgelse. Festskrift ved Universitetets Firehundredaarsfest. Kbhvn. 1879.
- Schmidt, K., Lærebog i Experimentalfysiken tilligemed Grundtrækkene i Meteorologi, Astronomi og den fysiske Geografi. 1—2. Del. Odense. 1878—79.
- Schmidt, R., Om det intuitive Geni med særligt Henblik paa N. F. S. Grundtvig. Kbhvn. 1879.
- * Schmidt, S., Arithmetiske Opgaver for Latin- og Realskoler. Odense. 1879.
- * Schneekloth, K. A., Dansk Sproglære til Skolebrug. Kbhvn. 1879.
- Schouboe, P., Quintilians Undervisning i Veltalenhed, Tiende Bog. Overs. ved —. (Uden Angivelse af Trykkested eller Aar).
- † Schübeler, F. C., Væxtlivet i Norge med særligt Hensyn til Plantegeografien. Udg. som Festskrift til Kjøbenhavns Universitets 400 Aars Jubilæum. Christiania. 1879.
- * Skau, Laurids, Peter Hjort Lorenzen. Et Bidrag til den dansk-slesvigske Sags Historie. Kbhvn. 1865.
- Smidth, I. H., Sutrir af Quintus Horatius Flaccus. Overs. af —. Kbhvn. 1816.
- Steen, A., Sveriges højere Skoler. En Rejseberetning. Kbhvn. 1880.
- Steenstrup, J. C. H. R., Danske og norske Riger paa de britiske Øer. 1 H. Kbhvn. 1879.
- Stoerk, F., Option und Plebescit bei Eroberungen und Gebietscessionen. Leipzig. 1879.

- Stolpe, P. M., Dagspressen i Danmark indtil Midten af det 18de Aarhundrede. 2. B. Kbhvn. 1879.
- Sveriges historia från äldsta tid till våra dagar. IV. 2. V. 4—6. Stockh. 1879.
- Sørensen, Holger, Slaget ved Lyngby. Kbhvn. 1880.
- † Tabelværk, Statistisk. 4. Række, Litra A. Nr. 1, 1879. Litra B. Nr. 1—2, 1878—79. Litra C. Nr. 1, 1878. Litra D. Nr. 1. Kbhvn.
- Theodorus, Politik og Religion. Kbhvn. 1879.
- Theokrit, Idyller af —. Overs. af Chr. A. Lund. Kbhvn. 1837.
- * Thorup, P. N., efterladte Digte. Udg. af C. E. Thorup og A. Leth. Kbhvn. 1847.
- Tidsskrift, Geografisk. Udg. af Bestyrelsen for det kgl. geografiske Selskab. Red. af E. Erslev. 3. B. 1—10. H. 4. B. 1—2. H. Kbhvn. 1879—80.
- for Matematik. Udg. af H. G. Zeuthen. 4. Række, 3. Aarg., 2—6. H. 4. Aarg., 1. H. Kbhvn. 1879—80.
- for Physik og Chemi. Udg. af A. Thomsen. 18. Aarg., 4—12. H. 2. Række. 1. B. 1—3. H. Kbhvn. 1879—80.
- for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben. Udg. af C. F. Lütken og Eug. Warming. Aarg. 1879, 3—6. H. Aarg. 1880, 1—2. H. Kbhvn. 1879—80.
- for Philologi. Ny Række, 4. B. 2—4. H. Kbhvn. 1879—80.
- Historisk. Red. af C. F. Bricka. 5. Række, 1. B., 2.—3. H. 2. B., 1. H. Kbhvn. 1879—80.
- Nationalekonomisk. Udg. af V. Falbe-Hansen og W. Scharling. 13. B., 5—6. H. 14. B., 1—6. H. Kbhvn. 1879.
- Nordisk, för Vetenskap, Konst och Industri. Utgifven af Letterstedtske Föreningen. 1879. 3—8. H. Stockholm.
- Personalhistorisk. Udg. af Fr. Krarup. 1. B. 1. H. Kbhvn. 1880.
- Trap, J. P., Statistisk-topografisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark. 2. Udg., 49—50. H. Kbhvn. 1879.
- † Udsigt, kort, over det philologisk-historiske Samfunds Virksomhed i Aarene 1874—78. Kbhvn. 1879.
- Valløe, K. E., Efterladte Digte, Fortællinger, Parodier og Skizzer. Kbhvn. 1879.
- Warming, E., Haandbog i den systematiske Botanik. Kbhvn. 1879.

- Webster, Complete Dictionary of the English language. Illustrated and enlarged edition. Revised and improved by C. A. Goodrich and N. Porter. London. 1877.
- Verdenshistorie, Illustreret, ved L. Daae og A. C. Drolsum. 6. B., 3—6. H. Kristiania. 1879—80.
- Verne, Jules, *Jordens Opdagelse eller de store Rejsers og de store Rejsendes Historie*. 1—8. H. Kristiania. 1879.
- * Wette, W. M. L. de, *Lehrbuch der historisch-kritischen Einleitung in die Bibel alten und neuen Testaments*. 1—2. B. Berlin. 1845—48.
- Winkel-Horn, Fr., *Den danske Literaturs Historie fra dens Begyndelse til vore Dage*. 1—4. H. Kbhvn. 1879.
- Winther, Chr., *Breve fra og til —, udg. af F. L. Liebenberg*. Kbhvn. 1879.
- Vogt, V., *Det hellige Land*. 14—20. H. Kristiania. 1879—80.
- Wolff, A., „Hvad vil Socialismen?“ Kbhvn. 1879.

Desuden har Bibliotheket gennem Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet modtaget 22 Programmer fra danske lærde Skoler og Realskoler for 1879 og fra Reykjavik Skole for 1879, fra norske Skoler 17 for 1878, fra svenske Skoler 35 for 1879, samt Anmeldelser af Forelæsninger og Øvelser ved Københavns Universitet og den polytekniske Lærestanstalt i Foraars- og Efteraarshalvaaret 1879.

2. Discipelbibliotheket

har i dette Aar havt følgende Tilvæxt:

- Aschlund, *Skizzer af blandet Indhold*. Kbhvn. 1866.
- Baggesen, J., *Udvalgte Digte*. Med Indledning af Kr. Arentzen. Kbhvn. 1876.
- * Barfod, Fr., *Billeder af Nordens Historie*. Kbhvn. 1874.
- * Beethoven, Ludv. v. *Efter Hiller*. Kbhvn. 1876.
- * Bredsdorff, *20 Smaatæk af Dyrenes Liv*. Kbhvn.
- Bugge, E. G., *Fra Grækenland*. Kristiania. 1860.
- Dickens, Charles, *Et Juleæventyr*. Frit overs. af Alb. Andresen. Kbhvn. 1879.
- *Faarekyllingen ved Arnen*. Kbhvn. 1879.

- Drachmann, H., Poul og Virginie under nordlig Brede. Kbhvn. 1879.
- Ebers, Sostrene. Kbhvn. 1880.
- * En Klosterbroders Fortællinger om Evangeliets første Indgang i Norden. Kbhvn. 1853.
- Ewald, H. F., Niels Brahe. Kbhvn. 1878.
— Smaa Fortællinger. Kbhvn. 1880.
- * Fortællinger af Flinchs og Wisbechs Almanakker. 6 B.
- Franzos, K. E., Mellen Don og Donau. Kbhvn. 1880.
- * Fremtidens Nytaarsgave for 1868—74. 7 B.
- * Gerard, J., Der Löwenjäger. Leipzig. 1855.
- * Hertz, A., Student og Komediant.
- Højberg og Rasmussen, Den danske Skjønliteratur. Kbhvn. 1880.
- Kornerup, J., Skildringer fra Spanien i 1860. Kbhvn. 1863.
- Krag, Ove, Mosaiker. Kbhvn. 1879.
- Malling, V., Dagny, Kbhvn. 1880.
- * Nordisk illustreret Børneblad. Red. af Chr. Brejdsdorff. 6. Aarg. Kbhvn. 1879.
- * Nordslesvigsk Søndagsblad. Nr. 1—52. 1878—79.
- Nyholm, C. V., Danmarks Statsforfatning og Statsforvaltning. Kbhvn. 1880.
- Rosenberg, C., Gustav Adolf. Kbhvn. 1879.
- Schjørring, Johanne, Fem Fortællinger. Kbhvn. 1880.
- * Sofie-Magazin. Bergen. 1874. 4 B.
- * Stephenson, George. Af Alb. Andresen. Kbhvn. 1877.
- Thoresen, M., Billeder fra Vestkysten af Norge. Kbhvn. 1872.
- Valløe's, Knud, efterladte Digte, Fortællinger, Parodier og Skizzer. Kbhvn. 1879.
- Verne, Jules, Kapitain Grants Born. Kbhvn. 1879.
- Øhlenschläger, A., Den lille Hyrdedreng. Kbhvn. 1879.

Udtog af Discipelbibliothekets Regnskab.

	Indtægt.
Deltagernes Bidrag	165 Kr. 80 Ø.
For solgte Kataloger	3 — 50 —
	<hr/>
	169 Kr. 30 Ø.
	Udgift.
For indkjøbte Bøger	104 Kr. „ Ø.
For Indbinding	44 — 5 —
	<hr/>
	148 Kr. 5 Ø.
	<hr/>
Altsaa Kassebeholdning	21 Kr. 25 Ø.

3. Den naturhistoriske Samling

er bleven forøget med følgende Gjenstande:

- Astur palumbarius*, Duehøgen (Hun).
Astur nisus, Spurvehøgen (Hun).
Falco Islandicus, Jagtfalken.
Tinnunculus alaudarius, Taarnfalken.
Strix noctua, Minervas Ugle (Hun).
Lanius rufus, den rødhovede Tornskade (Han).
Turdus pilaris, Kramsfuglen (Han).
Turdus iliacus, Vindrosselen (Han).
Sylvia cinerea, Tornsangereu (Han).
Sylvia palustris, Sumpsangeren (Han).
Sylvia rubecula, Rødhals-Sangeren.
Sylvia phoenicurus, Rødstjerten (Han og Hun).
Sylvia trochilus, Lovsangeren (Han).
Motacilla flava, den gule Vipstjert (Han).
Troglodytus europæus, Gjerdesmutton.
Hirundo riparia, Digesvalen (Hun).
Parus cinclus, Laplandsmejsen (Han og Hun).
Parus caudatus, Halemejsen.
Regulus cristatus, Fuglekongen (Han).
Fringilla spinus, Sidskenen (Han).
Fringilla seirnus, Gulirirken (Han).
Fringilla montifringilla, Kvækerfinken (Han).
Emberiza schoeniclus, Rorspurven (Han).
Alauda alpestris, Bjerglærken (Han).
Anthus pratensis, Eng-Piberen.
Oriolus galbula, Guld-Pirolen (Han).
Loxia recurvirostra, almindelig Korsnæb (Han og Hun).
Corvus cornix, den graa Krage (Hun).
Coracias garrula, Elle-Kragen (Hun).
Tetrao tetrix, Urhønen (Han).
Charadrius helveticus, Strand-Brokfuglen.
Charadrius hiaticula, Præstekraven (Hun).
Homatopus ostralegus, Strandskaden.
Himantopus rufipes, Styltegængerens (Hun).
Machetes pugnax, Brushønen (Han og Hun).
Tringa alpina, den almindelige Ryle.
Totanus glottis, den grønbenede Klive (Han).
Ortygomytra porzana, den plettede Rørhøne (Han).
Larus marinus, den sorte Havmaage.
Larus ridibundus, Hættemaagen.

Anas boscas, Vildanden (Hun).

Anas crecca, Krikanden (Han).

Anas clangula, Hvinanden (Han).

Anas fuligula, Troidanden.

Anas marila, Bjermanden (Han).

Mergus merganser, den store Skallesluger (Han).

Alle de fornævnte Fugle ere skjænkede Skolen af Hr. Stamhusbesidder Herschend til Herschendsgave.

Strix aluco, Natuglen.

Lanius collurio, den rødryggede Tornskade.

Scolopax gallinula, den enkelte Bekkasin.

Larus argentatus, den graa Havmaage.

Disse fire Fugle ere skjænkede af Hr. Pharmaceut H. Faber.

VI. Skolebeneficier og Legater*).

Skolens almindelige Beneficier og Legater have i indeværende Skoleaar med Ministeriets Approbation i Skrivelse af 9de Oktober f. A. været fordelte paa følgende Maade:

*) Til Underretning for Forældre og Værger skal her meddeles de almindelige Regler angaaende Beneficier og Ansøgninger om saadanne. Ansøgninger om hel eller delvis fri Undervisning eller om Stipendier, hvilke kunne stiles enten til Ministeriet eller til Skolens Rektor, maa indgives til Rektor i Tiden fra Begyndelsen af det nye Skoleaar indtil senest 1ste September. Ansøgningerne maa indeholde fuldstændige Oplysninger om Ansøgnernes Formuesforhold, bilagte med fornødne Vidnesbyrd fra bekendte Mænd. Et Beneficium meddeles kun for ét Aar ad Gangen; men den, hvem én Gang et saadant er tildelt, behøver ikke fremdeles at ansøge derom, ligesom Skolen ogsaa selv indstiller de Disciple, der gjøre sig værdige dertil, til Forhøjelse af et lavere Beneficium. Beneficier tilstaaes ikke nogen Discipel før efter et Aars Skolegang.

I. Fri Undervisning og højeste Stipendium = 100 Kr. (Alt at oplægge): J. M. Kier.

II. Fri Undervisning: 1. C. M. L. D. Jensen. — 2. H. C. Kraul. — 3. V. Bech. — 4. S. C. Hansen. — 5. A. S. Ostenfeld.

III. Undervisning mod nedsat Betaling og højeste Stipendium = 100 Kr. 1. F. A. Bech (72 Kr. at udbetale, 28 Kr. at oplægge). — 2. J. V. Østerberg (60 Kr. at udbetale, 40 Kr. at oplægge).

IV. Undervisning mod nedsat Betaling og mellemste Stipendium = 70 Kr. 1. C. A. Grumme (Alt at udbetale). — 2. H. Ostenfeld. — 3. O. E. Moe. — 4. A. E. T. Dolberg. — 5. O. Pedersen. — 6. A. C. E. A. Poulsen. — 7. J. J. Nathansen. — 8. C. C. Nielsen (60 Kr. at udbetale, 10 Kr. at oplægge).

V. Undervisning mod nedsat Betaling og laveste Stipendium = 40 Kr. (Alt at udbetale): A. J. Loft.

VI. Undervisning mod nedsat Betaling: C. F. Fremming.

VII. Højeste Stipendium = 100 Kr. (Alt at udbetale): 1. H. F. G. Bülow. — 2. C. F. A. Kampmann. — 3. C. H. Christensen. — 4. N. Guldbrandsen.

VIII. Fri Undervisning som ekstraordinære Gratister: 1. I. U. Iversen (tillige højeste Stipendium = 100 Kr., Alt at oplægge). — 2. M. L. Iversen (tillige mellemste Stipendium = 70 Kr., Alt at oplægge). — 3. A. W. Müller.

Under 11te Marts d. A. modtog Rektor følgende Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

„Ved Forslaget til Finantsloven for 1880—81, „saaledes som dette er vedtaget ved 3die Behandling i Folkethinget, er paa det lærde Skolevæsens „Budget bevilget, at der som extraordinære Gratister kunne i samtlige Skoler optages indtil 12 „Disciple, hvis Evner gjøre det ønskeligt, at de „erholde Adgang til en højere Uddannelse, men „hvis Forældres Formuestilstand ellers vilde udelukke „dem derfra, og efter at første Behandling af Finantslovforslaget nu har fundet Sted i Landstinget, „uden at der er gjort nogen Bemærkning imod de „nævnte Gratistpladser, tør det forventes, at disse „ville blive tilstaaede fra Finantsaarets Begyndelse.

„I Regelen vil der for Fremtiden hensigtsmæssigst raades over disse Pladser ved Skoleaarets „Begyndelse, men da Finantslovens Bevilling gjælder fra 1ste April, skal Ministeriet anmode Hr. „Rektoren om inden denne Maanedes Udgang at „indkomme med Forslag til Ministeriet, saafremt „der blandt de i Skolen værende Disciple maatte „findes nogen, som særlig maatte egne sig til allerede fra 1ste April d. A. at opnaa en Begunstigelse som den her omhandlede.

„Ministeriet undlader derhos ikke strax at tilføje, at Indstilling om disse Gratistpladser for Fremtiden bliver at gjøre samtidigt med det aarlige Beneficieforslag, men i særlig Skrivelse.“

I Overensstemmelse med Rektors i Henhold til

denne Skrivelse indgivne Forslag tilstodes der ved Ministeriets Skrivelse af 22de April d. A. Disciplene Christian Julius Winther og Christian Anders Ditzel Therkelsen hver især en Gratistplads for Finantsaaret 1880—81.

Ved Skrivelse af 9de Oktober f. A. fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet tilstodes der Disciplene Niels Juul Sørensen og Jens Christian Fledelius hver et Stipendium paa 100 Kr. og Jacob Albert Henriksen et Stipendium paa 70 Kr., at udbetale for Aaret 1879—80.

Det Davidsenske Legat, 2 Portioner paa 20 Kr. hver, tillagdes Disciplene I. U. Iversen og J. V. Østerberg.

Af det Flensborgske Legat tilkjendtes, overensstemmende med Fundatsen, efter fuldendt Aarsprøve 1879, efternævnte 7 Disciple Flidsbelønninger (bestaaende i smukt indbundne Bøger): H. F. G. Bülow, H. Ostenfeld, E. Holm, J. V. Østerberg, A. S. Ostenfeld, H. P. J. Siboni og T. Holm.

De to Portioner af Adjunkt C. F. Bruuns Legat*), 70 Kr. til hver, tildeltes i Overensstemmelse med Fundatsen efternævnte 2 Disciple: H. Ostenfeld og E. Holm.

Understøttelse af Stipendieoverskudsfonden er af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet

*) Jvnfr. Programmet for 1878, Pag. 57 ff.

ved Skrivelse af 14de Oktober 1879 bevilget 5 af Skolens forhenværende Disciple, nemlig stud. jur. H. Giørtz, stud. philol. S. J. Ottosen, stud. jur. F. C. Frederiksen og stud. theol. Fr. Hansen Koed hver med 160 Kr. samt stud. theol. J. Klingemann med 120 Kr.

VII. Udtog af Skolens Regnskaber

for Finantsaaret fra 1ste April 1879 til 31te Marts 1880.

A. Den egentlige Skolekasse.

	Indtægt.	Kr.	Ø.
1. Renter af Skolens Kapitalformue		188	"
2. Tiendeindtægter		3,655	1
3. Horsens Kirkers Bidrag		200	"
4. Skolekontingenter		7,140	50
5. Stipendieoverskudsfondens Tilskud		3,000	"
6. Af Svanes Legat.		2,100	"
7. Forskjellige ubestemte ekstraordinære Indtægter		126	"
8. Tilskud fra den almindelige Skolefond		13,557	30
	Summa Indtægt	29,967	81
	Udgift.	Kr.	Ø.
1. Lærernes Lønninger		21,180	43
2. Honorar for Inspektion		200	"
3. Pedellens Løn 380 Kr. „ Ø.			
og Samme for Skoleopvartning 40 — „ -		420	"
4. Vederlag til Lærere for Tab af Andel i Skole- pengene		72	"
5. Timeundervisning		2,182	23
6. Pensioner		1,208	41
7. Tilskud til Bibliotheket og de videnskabelige Samlinger		693	53
8. Bygningernes aarlige Vedligeholdelse		622	21
9. Sammes Hovedreparation		793	37
	Lateris	27,372	18

		Kr.	Ø.
	Transport	27,372	18
10.	Lejeafgift af Badelokale	50	„
11.	Inventariets Vedligeholdelse	430	30
12.	Brændselsforholdenheder	462	85
13.	Belysningsforholdenheder	70	48
14.	Skatter og Afgifter	388	12
15.	Regnskabsføringen	600	„
16.	Forskjellige løbende Udgifter: Kr. Ø.		
	a. Rengjøring	297	95
	b. Porto, Protokoller, Skrivematerialier og Afskrivning	299	52
	c. Programmer og Skolehøjtidelig- heder	219	„
	d. Andre Udgifter	13	78
		<hr/>	830 25
17.	Disciplenes Indøvelse i Skydevaabens Brug . . .	189	88
	Summa Udgift	30,394	6
	Sammenholdes hermed Indtægten	29,967	81
		<hr/>	
	viser sig en Kapitalformindskelse for Finantsaaret af men, da den kontante Beholdning fra forrige Finants- aar beløb	426	25
		<hr/>	1,006 „
	var der altsaa ved Aarets Slutning et Overskud i den egentlige Skolekasse af	579	75
	hvoraf dog udestaar som ydet Forskud til Over- levelsrentepremier m. v. for Lærere 14 Kr. 10 Ø.		

B. Legaterne til Skolens Bibliothek.

	Indtægt.	Kr.	Ø.
1.	Renter	5	96
2.	Jordleje	193	33
3.	Teilmanns Legat	40	„
4.	Skolekassens Tilskud	693	53
	Summa Indtægt	<hr/>	932 82
		<hr/>	
	Udgift.	Kr.	Ø.
1.	Indkjøbte Bøger og dissers Indbinding	916	17
2.	De fysiske Samlinger	16	65
	Summa Udgift, der er lig Indtægten	<hr/>	932 82

C. Flensborgs Legat.

Indtægt.		Kr.	Ø.
1. Renter		5	36
2. Jordleje		197	„
	Summa Indtægt	202	36
Udgift.		Kr.	Ø.
Indkjøbte Bøger og disses Indbinding		250	93
	Summa Udgift	250	93
	Sammenholdes hermed Indtægten	202	36
fremkommer som Underskud for Finantsaaret		48	57
men da Legatets kontante Beholdning fra forrige Fi-			
nantsaar beløb		96	38
var Kassebeholdningen den 31te Marts 1880		47	81

D. Stipendiefonden.

Indtægt.		Kr.	Ø.
Renter af Fondens Kapitalformue		927	60
Udgift.			
Overført til Stipendieoverskuds-fonden		927	60

E. Stipendieoverskuds-fonden.

Indtægt.		Kr.	Ø.
1. Renter af Fondens Kapitalformue		4,115	22
2. Tiendeindtægter		1,217	84
3. Indtægter af Legater		1,090	„
4. Afgiften af Hansted Hospital		508	50
5. Overført fra Stipendiefonden		927	60
	Summa Indtægt	7,859	16
Udgift.		Kr.	Ø.
1. Afgift til Skolekassen		3,000	„
2. Do. til 2 Enker i Horsens		80	„
3. Udbetalte Stipendier for Finantsaaret 1879—80		1,009	50
4. Do. Oplagspenge		190	„
5. Understøttelse til 5 Studerende		760	„
6. Davidsens Legat til 2 Disciple		40	„
7. Skatter af Tiende		7	54
8. Regnskabsforerens Procenter		157	18
	Summa-Udgift	5,244	22

	Kr.	Ø.
Transport	5,244	22
Sammenholdes hermed Indtægten	7,859	16
fremkommer som Overskud for Finantsaaret	2,614	94
Fondens kontante Beholdning fra forrige Finantsaar		
beløb	1,682	34
Af disse	4,297	28
er Prioritetsobligations-Massen ved Udlaan	Kr.	Ø.
i Aarets Løb forstørret med	3,500	"
og Sparekasse-Tilgodehavendet ligeledes		
forøget ved Oplæg af Renten for Aarets 2de Terminer med	70	54
	3,570	54
følgelig var Kassebeholdningen den 31te Marts 1880	726	74

VIII. Skrivelser til og fra Ministeriet.

Under 16de Juli 1879 modtoges fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet følgende Cirkulærskrivelse (til Rektor for Odense Realskole):

„I Svar paa Deres Forespørgsel i Skrivelse af 10de d. M. om Gebyrs Erlæggelse af Privatister, som ønske at supplere deres tidligere Examen med Prøve i Latin mundtlig og skriftlig eller skriftlig alene, skal Ministeriet herved tilbagemelde, at intet Gebyr bliver dem at afkræve.

Skrivelse af 15de September 1879 fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

„Efter at flere af de lærde Skoler have modtaget til Brug ved Riffelskydningsøvelserne en Ingenierkarabin med Tilbehør af Model 1867, og idet bemærkes, at Ministeriet efterhaanden agter at forsyne de andre Skoler med et lignende Vaaben, skal man herved melde til fornøden Efterretning og videre Foranstaltning, at der, da Ammunitionen passer saavel til Bagladeriflerne som til Karabinerne, men Ladningerne ere af forskjellig Styrke, nøje maa paases, at de to Ammunitionssorter ikke forbyttes.

Idet man derhos vedlægger til Brug for Læreren ved Rifleskydningsovelserne et Exemplar af „Haandbog for Skytteforeninger“, 1ste Del, der under III og IV indeholder Forklaring om Skydevaabnets Behandling, Vedligeholdelse og Brug samt Bestemmelser for Skydning og tillige indeholder andre Regler, som formentlig med Fordel kunne anvendes til Vejledning for Lærerne ved Skolernes Øvelser, tilføjer Ministeriet, at Ammunitionen lettest kan rekvireres ved den nærmeste Skytteforening.“

Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 24de November 1879:

„I Svar paa Hr. Rektorens Forespørgsel om, hvorvidt den i Cirkulære af 9de August 1871 Rektorerne givne Bemyndigelse til at fritage konfirmerede Disciple i 3die Klasse for Deltagelse i Religionsundervisningen ogsaa finder Anvendelse paa Disciple i en lavere Klasse, skal Ministeriet herved tilbagemelde, at man finder, at Forespørgslen maa besvares bekræftende.“

Cirkulære til Rektorerne for de offentlige lærde Skoler af 11te Maj 1880:

„De forskjellige Meninger, der ere fremkomne i Pressen om, hvorledes der burde forholdes i Skolerne i Anledning af den nu afsluttede Mæslingeepidemi, i Forbindelse med et i en Skoleby indtraadt farligt Tilfælde af Skarlagensfeber, give Ministeriet Anledning til, i Overensstemmelse med en af det medicinske Selskab paa Opfordring af de kjøbenhavnske Skolebestyrere afgivet Erklæring, hvortil det kongelige Sundhedskollegium i en paa Ministeriets Begjæring i Sagen afgivet Betænkning i det Hele har sluttet sig, til fornøden Iagttagelse at fastsætte følgende Regler for de offentlige lærde Skoler ved indtrædende Sygdomstilfælde i Disciplenens Hjem.

Under ordinære Forhold vil en Mæslingeepidemi ikke medføre Nødvendigheden af at foretage Foranstaltninger fra Skolens Side eller af at nægte at modtage Børnene fra Hjem, hvor Sygdommen er brudt ud, men det maa overlades Forældrene selv, hvis de ønske det, at holde Børnene fra Skolen for at sikre dem mod den Smitte, der mulig kunde paaføres dem i Skolen.

Skulde Epidemien blive ondartet, maa de overordentlige Forholdsregler, der bør tages, udgaa fra Myndigheder paa Sundhedsvæsenets Omraade.

Det samme gjælder om Kighoste, Skaalkopper, Rødlinger (røde Hunde), Faaresyge, Influenza, tyfoid og gastrisk Feber.

Hvad derimod angaar Skarlagensfeber, da bor de Disciple — ligesom ogsaa Lærere —, i hvis Hjem der findes Patienter med denne Sygdom, selv i den mildeste Form, formenes Adgang til Skolen, indtil de medbringe Lægeattest for, at hverken de selv, deres Klædningsstykker eller Gjenstande, som medføres i Skolen, kunne antages at medbringe Smitte.

Disse Regler blive ogsaa at følge overfor ondartede Halssygdomme, Blødgang, exanthematisk Tyfus og Kopper.

Med Hensyn endelig til den ondartede Betændelse i Øjets Bindehinde vil det være at iagttage, at saavel den Discipel, i hvis Hjem Sygdommen hersker, som hans Klassekammerater mindst to Gange ugentlig underkastes en Øjenvisitation til Sikkerhed for, at ingen af dem er bleven angreben af Sygdommen.

Ministeriet maa derhos, naar en Epidemi er udbrudt i Byen, anse det for ønskeligt, at Skolens Rektor offentlig opfordrer de Familier, som have Disciple i Skolen, til, saa snart Sygdommen viser sig i Hjemmet, derom at gjøre Anmeldelse for ham. Skulde der opstaa Tvivl om, hvorvidt Sygdommen skal henregnes til den ene eller den anden af de ovennævnte Kategorier, eller skulde der blive Spørgsmaal om Tilstrækkeligheden af de trufne Foranstaltninger til at fjerne Disciplen fra al Omgang med de Syge i Hjemmet, maa Ministeriet henvise Rektor til at konferere om Sagen med Fysikus eller Stadslægen.

Det er en Selvfølge, at hvis en Discipel skulde møde paa Skolen, angrebet af en af de ovennævnte Sygdomme, eller Tvivl derom opstaar, har Rektor strax at hjemsende ham og ikke paany modtage ham uden fornøden Lægeattest.

Da det ikke saa ganske sjældent har vist sig, at Forældre og Værger ikke ere tilfulde bekendte med de Fordringer, som Skolen efter de gjældende Anordninger maa stille med Hensyn til Optagelse af Disciple i den nederste (3: 1ste) Klasse, hensættes her en Afskrift af de i saa Henseende ved kongelig Anordning fastsatte Bestemmelser.

For at kunne optages i Skolens 1ste (nederste) Klasse fordres der, at den anmeldte Discipel har fyldt sit 11te Aar, er vaccineret,

hvorom Attest bliver at forelægge, samt at han bestaar en Prove, ved hvilken der kræves:

1) i Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter og Bekjendtskab med de almindelige grammatikalske Begreber, dels en skriftlig, med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven Gjen-givelse af et to Gange forelæst Stykke, hvilken tillige bedømmes som Prøveskrift. 2) i Tydsk: det Vigtigste af Formlæren, i det Mindste Bøjningen af Artiklerne, af svage og stærke Substantiver, af Adjektiverne, af de personlige og paaepgende Pronominer, af Hjelpeverberne og 1ste Konjugations (de saakaldte regelmæssige) Verber og en mundtlig Oversættelse fra Tydsk til Dansk af et Stykke i læst Pensum, der maa udgjøre 100 almindelige Oktav-sider. 2) i Fransk: det Vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider i en Læsebog. 4) i Geografi: en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog, f. Ex. Thriges eller Rimestads mindre Bøger eller Erslevs Nr. 3. 5) i Historie: Oversigt over Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder efter en fragmentarisk Lærebog for Skolernes Underklasser. 6) i Religion: Bibelhistorien i kort Begreb, f. Ex. efter Balslevs Bog, og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus. 7) i Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog, f. Ex. Lützens eller Feddersens mindste. 8) i Regning: Færdighed i praktisk Regning saa vidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple praktiske Opgaver, som dem, der pleje at henføres til Regula de tri.

Af de Disciple, som agte at underkaste sig Realafgangs-examen af lavere Grad, kræves ikke Fransk.

Aarsprøven og Afgangsprøverne 1880

afholdes i følgende Orden:

I. Skriftlige Prøver:

Tirsdagen den 15de Juni.

8—12. VI. Dansk Stil (II)	4—8. VI. Lat. Version.
(bunden Opg.).	IV. Arithmetik.
IV. } Dansk Stil.	V. Lat. Version.
V. }	

Onsdagen den 16de Juni.

8—12. VI. Fransk Stil.	4—8. VI. Dansk Stil (I)
IV. Geometri.	(fri Opg.).
V. Fransk Stil.	IV S. Lat. Stil.
	IV R. Tydsk Stil.
	V. Dansk Stil.

Torsdagen den 1ste Juli.

8—11. III S. Lat. Stil.	8—11. I S. Lat. Stil.
III R. Tydsk Stil.	IR. Tydsk Version.
8—11½. III r. Dansk Stil (II)	3—6. IIIS R. Arithmetik.
(bunden Opg.).	3—6½. III r. Regning (I).
8—11. II S. Lat. Stil.	3—6. II F } Arithmetik.
II R r. Tydsk Vrs.	I F }

Fredagen den 2den Juli.

8—11. III S R. Geometri.	8—11. I F.	} Dansk Stil.
8—11½. III r. Regning (II).	3—6. III S R.	
8—11. II S R. Geometri.	3—6½. III r. Dansk Stil (I)	} (fri Opg.).
II r. Regning.	3—6. II F. Dansk Stil.	
-

II. Mundtlige Prøver:

Tirsdagen den 22de Juni.

Syngestuen.

8. VI. Fransk.

4. VI. Engelsk.

Fredagen den 23de Juni.

Syngestuen.

5te Læsestue.

8. IV. Naturhistorie.

4. IV. Geografi.

5. VI. Latin.

Lørdagen den 26de Juni.

Syngestuen.

8. IV S. Latin.

11. VI. Oldnordisk.

4. VI. Historie.

6—7 Sangprøve.

Tirsdagen den 29de Juni.

Syngestuen.

5. VI. Naturlære.

Onsdagen den 30te Juni.

Syngestuen.

5te Læsestue.

10. VI. Tydsk.

8. IV. Matematik.

5. VI. Græsk.

Fredagen den 2den Juli.

Syngestuen.

3. I S a.	} Latin.
5. I S b.	

Lørdagen den 3die Juli.

Syngestuen.

5te Læsestue.

9. IV. Historie.	9. V.	} Naturlære.
3. III S. Græsk.	11. III R.	
5½. II R r. Tydsk.	3. II S. Geografi.	

4de Læsestue.

9. I a.	} Fransk.
3. I b.	

Mandagen den 5te Juli.

Syngestuen.

5te Læsestue.

9. V.	} Engelsk.	9. III S R. Fransk.
11. III R.		12. II R r. Naturhistorie.
3. II S. Latin.		3. III S. Mathematik.

4de Læsestue.

9. I a. Historie.
3. III r. Dansk.
4. I b. Historie.

Tirsdagen den 6te Juli.

Syngestuen.

5te Læsestue.

9. I a. Tydsk.	9. V. Historie.
3. IV S. Græsk.	11½. II R r. Geografi.
5. III F. Geografi.	3. II S. Naturhistorie.

4de Læsestue.

9. III S R. Religion.
12. IV R. Engelsk.
3. I b. Tydsk.

Onsdagen den 7de Juli.

Syngestuen.

5te Læsestue.

9. V. Græsk.	9. I a. }	Naturhistorie.
3. III F. Tydsk.	3. I b. }	

4de Læsestue.

9. II S.	} Matematik.
3. II R r.	
5. II S. Religion.	

Torsdagen den 8de Juli.

Syngestuen.

5te Læsestue.

9. IV. Fransk.	9. I a. }	Dansk.
3. V. Oldnordisk.	3. I b. }	

4de Læsestue.

9. II S. Historie.
11½. III R r. Matematik.
3. II R r. Historie.
4½. III S. Latin.

Fredagen den 9de Juli.

Syngestuen.

5te Læsestue.

9. IV. Tydsk.	9. I a. }	Religion.
3. V. Fransk.	3. I b. }	

4de Læsestue.

9. II S R. Fransk.
3. III F. Naturhistorie.

Lørdagen den 10de Juli.

Syngestuen.

5te Læsestue.

9. III F. Historie.	9. I a. }	Geografi.
3. II R r. Religion.	3. I b. }	

4de Læsestue.

9. II S. Tydsk.
3. V. Latin.

Mandagen den 12te Juli.

Syngestuen.

5te Læsestue.

9. IV R. Naturlære.	9. I R. }	Engelsk.
	10½. II R r. }	

Tirsdagen den 13de Juli, om Formiddagen Kl. 9, proves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple.

Onsdagen den 14de Juli, om Formiddagen Kl. 9, bekendtgjøres Prøvernes Udfald, hvorefter Sommerferien tager sin Begyndelse.

Mandagen den 16de August, Formiddag Kl. 9, begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære de mundtlige Prøver og Translocationen indbydes herved Disciplenes Forældre og Foresatte samt Enhver, der interesserer sig for Skolens Virksomhed.

Horsens lærde Skole, den 31te Maj 1880.

O. Fibiger.
